

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет перекладознавства

Кафедра англійської і німецької філології та перекладу
імені професора І. В. Корунця

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства

ЕМФАТИЧНІ КОНСТРУКЦІЇ В АНГЛІЙСЬКОМОВНОМУ
ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД
УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Студентки групи МПа 54-18
денної форми навчання
факультету перекладачів
спеціальності 035 Філологія,
спеціалізації 035.041 Германські мови і
літератури (переклад включно),
перша англійська
освітньо-професійної програми
Перекладознавство: професійно-
орієнтований переклад (англійська мова і
друга іноземна мова)
Холодницької Марини Ігорівни

Допущена до захисту
« ____ » ____ 2019 року

Завідувач кафедри
_____ проф. Ніконова В.Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Науковий керівник:
доктор філологічних наук,
професор Ніконова В.Г.

Національна шкала _____
Кількість балів: _____
Оцінка: ЄКТС _____

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

KYIV NATIONAL LINGUISTIC UNIVERSITY

School of Translation Studies

Korunets Department of English and German Philology and Translation

Master Qualifying Paper in Translation Studies

EMPHATIC CONSTRUCTIONS IN PUBLICISTIC DISCOURSE AND
THEIR PRESENTATION IN THE UKRAINIAN LANGUAGE

Group MPa 54-18
Faculty of translation
Full-time student
Majoring 035 Philology,
Specialization 035.041 Germanic
Languages and Literature (including
Translation), English as the first language,
Educational Programme Translation
Studies: Specialized Translation (English
and Second Foreign Language)
Maryna I. Kholodnitska

Research supervisor:
V.H. Nikonova
Doctor of Philology,
Full Professor

Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської і німецької філології та перекладу
імені професора І.В. Корунця

Затверджую:

Завідувач кафедри англійської і німецької філології
та перекладу імені професора І.В. Корунця
_____ (підпис)
д.ф.н., проф. Ніконова В.Г.
“10” вересня 2018 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра з перекладознавства

студента(ки) _____ курсу _____ групи факультету перекладознавства КНЛУ

(ПІБ студента)

спеціальності 035. Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

Тема роботи

Науковий керівник _____

Дата видачі завдання _____ “10” вересня 2019 р.

Графік виконання кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства

№ п/п	Найменування частин і план кваліфікаційної роботи	Графік виконання	Підписи студента і керівника
1.	Аналіз наукових першоджерел і складання бібліографії	Жовтень 2018 р.	
2.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 1)	Листопад 2018 р.	
3.	Добір мовного матеріалу тексту і складання Додатку (100 англійськомовних речень та їх переклад)	Грудень 2018 р.	
4.	Аналіз мовного матеріалу тексту, який досліджується, і написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 2)	Березень 2019 р.	
5.	Проведення перекладацького аналізу досліджуваного мовного явища і написання практичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 3)	Травень 2019 р.	
6.	Написання вступу і висновків дослідження, подання завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику для попереднього перегляду	Вересень 2019 р.	
7.	Попередній захист кваліфікаційної роботи і подання завершеної дипломної роботи на кафедру	17 жовтня 2019 р.	
8.	Оформлення документації (відгуки) і підготовка презентації до захисту кваліфікаційної роботи	Жовтень 2019 р.	
9.	Захист кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства	Грудень 2019 р.	

Науковий керівник _____ (підпис)

Студент _____ (підпис)

ВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

студента(ки) _____ курсу групи _____ факультету перекладознавства спеціальності 035. Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)

_____ (ПІБ студента)

за темою _____

Відповідність кваліфікаційної роботи нормативним вимогам (необхідне позначити √ або +)		
1.	Наявність основних структурних компонентів	_____ усі компоненти присутні , _____ один компонент відсутній _____ декілька компонентів відсутні
2.	Відповідність оформлення, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ незначні помилки в оформленні _____ оформлення неправильне
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження	_____ повна відповідність _____ відповідність неповна _____ не відповідає вимогам

Особиста думка керівника _____

Кваліфікаційна робота _____ може бути (не може бути)

_____ (ПІБ студента)

рекомендована до захисту

_____ (підпис керівника)

_____ (ПІБ керівника)

” ____ ” _____ 2019 року.

РЕЦЕНЗІЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА З ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

студента(ки) _____ курсу групи _____ факультету перекладознавства спеціальності 035. Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно), перша – англійська, **освітньо-професійної програми Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)**

(ПІБ студента)

за темою _____

	Критерії	Оцінка в балах
1.	Наявність основних компонентів структури роботи — загалом 10 балів (усі компоненти присутні – 10 , один компонент відсутній – 5 , декілька компонентів відсутні – 0)	
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до кваліфікаційної роботи — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи у форматуванні – 8 , незначні помилки в оформленні – 6 , значні помилки в оформленні – 4 , оформлення переважно не відповідає вимогам – 0)	
3.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , поодинокі огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки у формулюваннях – 6 , суттєві помилки у формулюваннях – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
4.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві помилки у формулюваннях – 8 , недостатня кількість проаналізованих іноземних джерел (мін. 30%) – 6 , відсутній критичний аналіз наукових праць – 4 , не відповідає вимогам за структурою і змістом – 0)	
5.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність власного аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
6.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , несуттєві помилки при перекладі фактичного матеріалу – 6 , суттєві помилки при перекладі й аналізі фактичного матеріалу – 4 , відсутність перекладацького аналізу фактичного матеріалу (100 речень) – 0)	
7.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження — загалом 10 балів (повна відповідність – 10 , несуттєві огріхи стилістичного характеру – 8 , неповне висвітлення результатів дослідження – 6 , часткове висвітлення результатів дослідження – 4 , не відповідає результатам дослідження – 0)	

Усього набрано балів: _____

_____ (ПІБ рецензента)

_____ (підпис рецензента)

” _____ ” _____ 2019 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	1
РОЗДІЛ 1	
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ЕМФАТИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ У МОВОЗНАВСТВІ І ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ	4
1.1 Емфатичні конструкції як об'єкт наукових досліджень у сучасних філологічних студіях.....	4
1.1.1 Потракування поняття емпізи та емфатичних конструкцій.. ..	4
1.1.2 Проблема вивчення емфатичних конструкцій.....	7
1.1.3 Класифікація емфатичних конструкцій.....	9
1.2 Перекладацькі тактики та стратегії відтворення емфатичних конструкцій	13
1.2.1 Проблема перекладу емфатичних конструкцій	13
1.2.2 Перекладацькі стратегії відтворення емфатичних конструкцій.	15
1.3 Публіцистичний дискурс та його особливості.....	18
Висновки до розділу 1	23
РОЗДІЛ 2	
ТИПОЛОГІЯ І ФУНКЦІЇ ЕМФАТИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ У ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	25
2.1 Класифікація лексичних емфатичних конструкцій та їхні функції у публіцистичному дискурсі	25
2.2 Типологія лексико-граматичних емфатичних конструкцій та їхні функції у публіцистичному дискурсі	30
2.3 Класифікація граматичних емфатичних конструкцій та їхні функції у публіцистичному дискурсі	36
Висновки до розділу 2	42
РОЗДІЛ 3	
ВІДТВОРЕННЯ ЕМФАТИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ У ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО ДИСКУРСУ	44
3.1 Способи відтворення українською мовою лексичних емфатичних конструкцій у перекладах текстів англійськомовного публіцистичного дискурсу	44

3.2 Застосування перекладацьких трансформацій при перекладі лексико-граматичних емфатичних конструкцій у перекладах текстів англійськомовного публіцистичного дискурсу	52
3.3 Перекладацькі прийоми та трансформації для перекладу граматичних емфатичних конструкцій у перекладах текстів англійськомовного публіцистичного дискурсу	59
Висновки до розділу 3.....	68
ВИСНОВКИ.....	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	73
СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	77
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ.....	78
ДОДАТОК.....	82

ВСТУП

Основним змістом комунікації як специфічної форми взаємодії людей у процесі їхньої пізнавально-трудової діяльності є передача інформації за допомогою мови й інших знакових систем. Серед ефективних способів привернення уваги адресата є виділення її окремих частин чи фрагментів, саме тому для впливу на свідомість реципієнта широко застосовується емфаза. Для цього застосовуються різні методи та засоби, щоб підкреслити це, а надто різноманітні емфатичні конструкції.

Актуальність теми та доцільність наукового дослідження зумовлені недостатньою вивченістю емфатичних конструкцій у сучасному мовознавстві та виявлення особливостей їх перекладу українською мовою. На сучасному етапі досліджень мовознавці почали приділяти більше уваги вивченню засобів виразності англійської мови, стало з'являтися більше робіт, дисертацій, статей, присвячених даній проблемі. Однак, тема емфатичних конструкцій потребує усебічного та комплексного вивчення типів емфатичних конструкцій та виявлення особливостей їх перекладу українською мовою. Таким чином, не існує ще достатньо чіткого та повного погляду на способи емоційного підсилення мовлення, який би об'єднував усі можливі методи емфатичного виділення, їх функціонування та поєднання, а також особливості їх перекладу українською мовою.

Мета дослідження полягає у з'ясуванні особливостей та способів відтворення англійських емфатичних конструкцій в публіцистичних текстах засобами української мови, а саме встановлення відповідників і структурних трансформацій для передачі смислу. Важливість такого дослідження зумовлена необхідністю вирішення як теоретичних, так і практичних проблем перекладу текстів публіцистичного дискурсу.

Об'єктом нашого дослідження стали емфатичні конструкції в англійськомовних публіцистичних текстах.

Предмет дослідження – особливості та способи перекладу емпатичних конструкцій українською мовою, що які вживаються в публіцистичному дискурсі.

Вирішення поставлених завдань здійснювалося за допомогою таких методів:

- індукції;
- дедукції;
- зіставний;
- статистичний;
- трансформаційний;
- метод перекладацького аналізу.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що існує необхідність усебічного та комплексного вивчення типів емпатичних конструкцій, дослідження явища емпізи, яка є показовим об'єктом вивчення лексикології, граматики й стилістики і знаходить своє вираження в емпатичних конструкціях. Наукова новизна даного дослідження також полягає в тому, що в роботі зібрано та систематизовано інформацію з різних наукових джерел, що дає можливість з'ясувати та виділити основні засоби перекладу емпатичних конструкцій в англійських газетно-інформаційних текстах.

Практичне значення одержаних результатів полягає, насамперед, у можливості використання матеріалів дослідження при укладанні навчальних і методичних посібників із лексикології і довідників англійської мови. Також воно може знайти своє застосування на аудиторних заняттях із перекладознавства, теорії та практики перекладу з англійської мови на українську, зіставної стилістики англійської та української мов.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів із висновками до кожного з них, висновків до всієї роботи, трьох списків використаних джерел, двох додатків та резюме.

У *Вступі* обґрунтовано вибір теми дослідження, її актуальність, сформульовано мету та завдання дипломної роботи, визначено матеріал і методи дослідження, його теоретичне значення, новизну, та практичну цінність, а також основний зміст згаданих структурних елементів роботи.

У *Розділі 1* висвітлено теоретичні положення, які є важливими для розв'язання поставлених завдань і досягнення поставленої мети. Зокрема, в теоретичній частині розкривається ступінь розробки досліджуваної проблеми в сучасному мовознавстві, а саме розглядаються особливості визначення поняття емпізи та емпітичних конструкцій, а також їх класифікація сучасному мовознавстві. Значна увага науковців приділяється проблемі визначення терміну “емпіза”. Питанням визначення, класифікації та систематизації емпітичних конструкцій займалися такі дослідники англійської філології як Арнольд І.В., Варник О., Гороть Є., Донець Н.Д., Денисенко Н.В., Карабан В.І., Колодій Б.М., Левицька Т.Р., Селіванова О.О., Фітерман А.М..

У *Розділі 2* було визначено та розглянуто випадки вживання емпітичних конструкцій в англійськомовних газетно-інформаційних текстах, розглянуто основні випадки використання емпітичних слів та конструкцій, проаналізовано різні способи вираження емпізи та її функціонування в реченнях.

У *Розділі 3* висвітлено відтворення та застосування певних перекладацьких прийомів емпітичних конструкцій, що були обрані методом суцільної вибірки в англомовній пресі, зокрема з британських та американських видань, у тому числі, Інтернет-версій. Також надаються обґрунтування доцільності застосування саме цих прийомів перекладу.

У *Додатку* “ Емпітичні конструкції в англійськомовній публіцистиці та їх переклад українською мовою” подається 100 фрагментів з досліджуваним явищем в мові оригіналу та перекладу.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ЕМФАТИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ У МОВОЗНАВСТВІ І ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

1.1 Емфатичні конструкції як об'єкт наукових досліджень у сучасних філологічних студіях

1.1.1 Потракткування поняття емпізи та емпітичних конструкцій. В кожній мові існують свої засоби для виділення найбільш важливого моменту в кожному реченні. Ми намагаємося повідомити щось нове таким доступним способом, щоб це було зрозуміло кожному. Тому, щоб уникнути певних труднощів при перекладі таких емоційних підсилювань є дуже важливим володіти знаннями про особливості таких мовних явищ в англійській мові. Будь-яка мова має у своєму запасі певні лексичні та граматичні засоби, які грають роль підсилення, тобто емпізи.

У нашому дослідженні будемо дотримуватися визначення емпізи як закономірного явища емоційно-забарвленого мовлення, що полягає у виділенні певного елемента висловлювання. Емпіза зустрічається у різних стилях літератури – художньому, ораторському, публіцистичному, рідше – науковому. Велика різноманітність засобів вираження емпізи в англійській мові дозволяє виявити в них своєрідний характер та виділити певні емпітичні конструкції та моделі. Таким чином, емпітичні конструкції можна поділити на лексичні, граматичні та графічні [26: 24].

Емпітичні конструкції, як визначають науковці, це ті конструкції, за допомогою яких виділяють певну інформацію засобами інтенсивності та експресивності. Емпітичні компоненти проявляються на усіх рівнях мовленнях реалізуючи свій лексико-семантичний потенціал [19: 245].

Визначення терміну емпіза з'явилося в тлумачних словниках ще наприкінці XVII ст. та означає особливу виразність, підкресленість, важливість та роз'яснення. Це слово має грецьке походження та прийшло в англійську

мову через запозичення з латинської мови і згодом почало вживатися у художніх текстах (ЛЕС: 378).

Проаналізувавши визначення терміну емфаза, можна побачити, що у різних словниках подається майже однакове тлумачення. Оксфордський словник характеризує емфазу як додаткове наголошення на слові чи фразі під час розмови, особливо для того, щоб показати, що це важливо (OALD: 368). Словник Макміллан пояснює, що емфаза – це особливе значення чи увага на конкретне слово чи вираз (MEDAL: 425). Кембриджський словник також надає схоже тлумачення для терміну емфаза – особливе наголошення на певному слові чи словосполученні у мовленні [71: 69].

Емфаза – це емоційне, схвильована побудова ораторської та ліричної мови. Різні прийоми, що створюють емфатичну інтонацію, властиві переважно поезії і рідко зустрічаються в прозі, причому розраховані не на зорове, а на слухове сприйняття тексту, що дозволяє оцінити підвищення і пониження голосу, темп мови, паузи, то є всі відтінки звучної фрази. Знаки пунктуації здатні лише умовно передати ці особливості експресивного синтаксису [41: 74].

Варто зупинитися детальніше на понятті емфази, або емфатичної конструкції. Загальновідомо, що емфаза є однією з категорій комунікативної структури речення, яка пов'язана з вираженням сильних почуттів того, хто говорить, з приводу описуваних життєвих явищ. Вираження сильних відчуттів може втілюватися в окремому мовному акті – вигуку, а може поєднуватися з мовним актом іншого типу – повідомленням, питанням або наказовим реченням [19: 258].

Цікавим для нашого дослідження може бути класифікація та визначення поняття емфаза вчених Т. Р. Левицької та А. М. Фітермана, адже їх праці актуальні для вивчення нашого питання. Вони стверджують, що емфаза – це виділення будь-якого елемента висловлювання, що є характерне для емоційно забарвленої мови, не тільки усної, але і письмової, і зустрічається в стилях художньої літератури, ораторському та публіцистичному. Емфатичні

конструкції – це такі синтаксичні конструкції, за допомогою яких виділяють той чи інший член речення шляхом застосування емпізи.

Емпітичні конструкції природно сприймаються як такі, що протиставляються нейтральним конструкціям. Вони ні в якій мірі не повинні розглядатися як відступ від норми або її порушення, а як закономірне явище емоційно забарвленої мови. Емпітичні конструкції можуть як підкреслювати окремі члени речення, так і надавати емоційного забарвлення реченню в цілому [26: 54].

Наявність емпітичних конструкцій у публіцистичному стилі показує, що вони вживаються з певною метою. Це пояснюється логічною причиною підкреслення або виділення якоїсь важливої думки, щоб притягнути увагу до неї читача або слухача. Емпіза робить публіцистичний стиль більш виразним та емоційним, підкреслює та наголошує ту інформацію, на яку потрібно звернути увагу перш за все. Це явище можна часто зустріти як і в друкованих матеріалах публіцистичного стилю, так і в засобах масової інформації [27: 72].

Емпітичні конструкції мають особливий потенціал стилістичного впливу. Саме тому доцільним є визначення причини реалізації емпізи саме в такому ключі. Серед них головними можна вважати наступні: підсилення того, що хоче сказати мовець, демонстрація контрасту між правильним і хибним, теперішнім і минулим [28: 43].

Емпітична конструкція передбачає те, що автор висловлення робить акцент на певній частині свого висловлювання, що є елементом його творчого задуму. Отже, частина висловлювання, яка виділяється за допомогою інтонації, є вагомішою, отримує більше смислове значення.

Емпітична конструкція є стилістичною наближеною до інверсії, тому що інверсія є однією зі стилістичних фігур поетичного мовлення, яка полягає у незвичному розташування слів у реченні з очевидним порушенням синтаксично конструкції задля емоційно-смислового увиразнення певного вислову. Функції інверсії та емпітичних конструкцій є майже однаковими. Однак емпітична

конструкція має більший ефект, оскільки вона представляє авторське ставлення до висловлювання [19: 243].

Емфаза може здійснюватися різними засобами: інтонаційними, синтаксичними, лексико-морфологічними і лексико-синтаксичними. Засоби емпізи разом з мовними засобами, здатними виражати емоції або емоційний стан, утворюють сукупність експресивних засобів мови. Тобто емпіза, як і емоційне виділення, є видовим поняттям по відношенню до експресивності [19: 244].

Емпітично мовні одиниці, у відповідності зі значенням емпізи як виду експресивності, стилістично марковані. Критерієм емпітичності тієї чи іншої структури є наявність в системі мови співвідношення з нею нейтральної структури, здатної передавати ту ж предметно-логічну інформацію, але без підвищеної виразності.

1.1.2 Проблема вивчення емпітичних конструкцій. Емпітичні конструкції досліджуються вже багато років, тому що це дуже продуктивні засоби для вираження емоційної забарвленості та експресивності як в усній так і письмовій мові. Емпізу дуже часто можна зустріти в публіцистичному стилі, тож питання емпізи є надзвичайно важливими.

Ми проаналізували низку відомих досліджень та теоретичних джерел за останнє десятиліття і зупиняємося на дослідженнях англійських емпітичних конструкцій таких вчених, як Ш. Баллі, О. Селіванова, В. Телія, В. Ушакова, А. Дринко. Проте проблема і зараз вважається не завершеною у вивченні, оскільки емпітичні конструкції мають свою виняткову роль для реалізації комунікативної функції мови та актуалізації уваги на тих або інших деталях.

Експресивність як сукупність семантика стилістичних ознак одиниця мови які забезпечують її здатності виступати в комунікативному акті як засіб суб'єктивного вираження ставлення мовця до змісту або адресата. Вона використовується на всіх рівнях мови; на фонетичному рівні вона виражається в першу чергу акцентами і інтонаційними засобами, а також фонологічними

змінами звуків. Морфологічні експресивні засоби включають словосполучення і різноманітні афікси [47: 63].

Лексичні експресивні засоби мають предметно логічного значення – емоційний компонент, а також підсилювальні частки на синтаксичному рівні. Експресивність може створюватися двома способами: за допомогою експресивно забарвлених синтаксичних конструкцій і шляхом зміни порядку слів. В першому випадку йдеться про стійкі синтаксичні формули, набір яких в кожній мові обмежений [35: 28].

Кожна така формула як правило одинична і проаналізувавши, можна виявити загальні закономірності виникнення експресивності. Дослідження експресивності пропозиції зі зміною порядку слів призводить до виявлення цих закономірностей.

Ми дослідили, що феномен порядку слів і пов'язана з його зміною експресивність з різних позицій вивчалися лінгвістами ще в минулому столітті. Як лінгвістичне явище цей феномен вперше розглядався Паризькою лінгвістичною школою. В сучасній лінгвістиці інтенсивно займається проблемами порядку слів – функціональна лінгвістика, точніше один з її розділів. Ці теорії широко представлені роботами вітчизняних дослідників. Функціональна лінгвістика прагне до пояснення мовної форми, її функцій, розглядає висловлювання як елементи спілкування [43: 189].

Обмеження проблематики дає можливість детально розглянути одну із сторін мовних явищ. На наш погляд, саме недостатньо приділена увага до вивчення різних засобів емпізи дає можливість згрупувати їх та проаналізувати як вони функціонують у мові. Оскільки закономірності мови – це явище надзвичайно багатогранне, то дослідити засоби вираження емпізи можна тільки зробивши комплексний аналіз [47: 66].

До останнього часу більшість дослідників через деякі об'єктивні причини були мало знайомі з сучасними західними лінгвістичними концепціями. Сьогодні є можливість сприяти подоланню однобічності як західних так і східних лінгвістичних навчань і створення цілісної комплексної теорії мови.

1.1.3 Класифікація емфатичних конструкцій. Велика різноманітність засобів вираження емфазу в англійській мові дозволяє виявити в них своєрідний характер та виділити певні емфатичні конструкції та моделі. Таким чином, емфатичні конструкції можна поділити на лексичні, граматичні.

Опрацювавши значний масив літератури, ми зосередили свою увагу на дослідженнях таких вчених: Т. Р. Левицька, Н. А. Калевич, Т. Н. Міхельсон, Л. А. Соколова, Е. П. Трофімова, Н. В. Успенська, А. М. Фітерман. Вони виділяють наступні типи емфатичних конструкцій, які найчастіше вживаються у публіцистичному дискурсі та є основними засобами вираження емфазу для висвітлення новин та подій:

I. Слова та фрази, які вживаються для позначення емоційності, після яких зберігається прямий порядок слів:

1) Посилувальне *do* використовується у стверджувальних реченнях в поєднанні з інфінітивом дієслова, речення зберігають прямий порядок слів. Наприклад, *I do think we have seen the best of DeGale but I think if we see a good version of him he wins the fight* (BBC: URL).;

2) модель *what is more* вживається для додавання інформації та суджень до вже сказаного: *What is more, it is impossible to separate women's economic activities from their household and community roles and responsibilities* (HRD: 36).;

3) Висловлення *such is (was) the case* виноситься на початок речення, створюючи своєрідну інверсію: *Such was the case of Honduras, whose participation in OAS was suspended after the coup d'état in 2009 and reinstated only in 2011* (HRD: 12).

II. Зворотній порядок слів, викликаний винесенням на перше місце:

1) деяких прислівників, а саме *not only ... but (also), hardly ... when, scarcely ... when, no sooner ... than*. Вони є прикладом граматичної емфатичної моделі з використанням інверсії у причиннонаслідковому підрядному реченні яке містить дієслівний присудок у часовій формі Past Perfect: *No sooner had the Treasury finished one, it had to start preparing for the other* (BBC: URL).;

2) модель *hardly could* вноситься на початок речення: *Hardly could we gain our success without the media coverage* (HRD: 42).;

3) винесення займенника: *Ours is also a world of extreme inequality, marginalization and exclusion* (WL: 8).

III. Емфатичні допустові речення, утворенні винесенням на перше місце:

1) іменної частини присудка, вираженої прикметником або дієприкметником, зі сполучником *as* чи *though* після нього або сполучником *however* перед ним;

2) займенника або прислівника у сполученні з *ever*, *however*, *though* (*although*), *whoever*, *whatever*, *wherever*, *whenever*: *Whenever I travel and get asked where I am from; without even thinking my answer is Canada* (EN: URL). *However, those wanting to resettle in Canada, are screened abroad and have to undergo security and medical checks prior to being granted a visa to enter Canada* (EN: URL).

IV) Емфатичні моделі заперечення:

1) сполучення *no sooner had ... than* використовується у випадках, коли потрібно акцентувати увагу на події, яка відбувалася відразу після першої події: *No sooner had the final whistle gone at London Stadium than the bookmakers were sending round the inevitable press releases stating Mourinho was the favourite to be the next manager to leave his job* (BBC: URL).;

2) конструкція *neither ... nor* може виконувати роль емпізи і може бути використана як прислівник. На початку речення ставиться саме для привернення уваги до сказаного: *Julian Lewis told Theresa May that neither the Irish nor British would build a wall, and she said there was a "clear commitment" to no hard UK-Ireland border* (BBC: URL).

3) прислівник *never* може стояти на початку речення для того щоб підкреслити його емпізи: *Never have they had such a great approval before* (WL: 46).

4) прислівники *on no account...*, *under no circumstances ...*, *at no time...* виражають негативну емпізу і ставляться на початку речення перед підметом

чи присудком: *Under no circumstances may Turkey be authorised to apply a customs tariff which is lower than the common external tariff for any product* (BBC: URL). *On no account will we pass on your personal data to third parties without your express consent* (WL: 46).

V) Емфатичне сполучення *it is(was) ... that (which, who, whom)*:

1) сполучення *it is... that, it is.. which, it is... who* яке виділяє будь-який член речення, що стоїть між компонентами цього сполучення, окрім присудка: *It is this type of comment that gives small states concern when making tough foreign policy choices* (EN: URL). *Girls and young women are the hidden potential of a nation's economy and it is time that society and Governments recognize, engage and nurture this potential* (HRD: 3).;

2) сполучення *it is... who* яке виділяє будь-який член речення, що стоїть між компонентами цього сполучення, окрім присудка: *It is me who lives in harmony with the past but from time to time I devote my present harmony with already mature placidity to my beloved as late consolation* (WL: 12). *It was he , who initiated a series of negotiations both in the Ministry of Economic Development of the RF, and in the Agency on Special Economic Zones* (WL: 28).

VI) Емфатична конструкція у вигляді складнопідрядного речення, частини якого співвідносяться між собою як підмет і додаток простого речення: *She said that what she really wanted to know was whether in practice charges had been brought in Azerbaijan for acts of torture perpetrated outside the country* (WL: 10).

Зрозуміло, що більшість науковців, розглядаючи емфатичні конструкції дійшли спільної думки у з'ясуванні їхніх типів. Але, стає очевидно, що деякі розходження все ж таки існують.

Ми пристаємо до класифікації Т. Р. Левицької та А. М. Фітермана, тому що саме їх дослідження найкраще описує різні варіанти вираження емпізи, які властиві публіцистичному дискурсу. Вони пропонують поділяти емфатичні конструкції на лексичні, які для надання емоційної забарвленості використовують певні лексичні засоби, тобто слова та словосполучення; граматичні, що з цією метою використовують граматичні засоби, та лексико-

граматичні, тобто ті, що одночасно використовують і лексичні, і граматичні засоби [27: 55].

На нашу думку, такі науковці як: Н. А. Калевич, Л. А. Соколова, Е. П. Трофімова більш детально ніж інші вчені розглядають інверсію, або зворотній порядок слів. Вони вважають, що інверсія створюється винесенням на перше місце таких другорядних членів речення як:

а) обставини часу з негативним значенням, за якою слідує допоміжне дієслово та підмет; речення такого типу, як правило, зустрічаються в текстах офіційного чи книжкового стилю мови;

б) обмежувальних прислівників та часток *seldom, rarely, little, (not) only*: *Little did he know the team bus was driving into an ambush by separatist guerillas from the province of Cabinda* (HRD: 7). *No only does she study, but she also works hard at the hospital* (HRD: 34). *Rarely do you meet a boy of such integrity* (WL: 37).;

в) додатком з запереченням: *Not a single word did he say*;

г) прислівником, прикметником, які є частиною складеного іменного присудка.

Окрім цього вони не розглядають емпатичні допустові речення окремо, як інші науковці, а лише як один із типів зворотнього порядку слів.

В нашій роботі дуже цікавим, на нашу думку є ствердження Бреуса Е. В., який вважає деякі типи заперечення яскравим методом вираження емпізи:

1) заперечення типу *if anything, if at all, little or nothing, if not*;

2) мейозис – висловлювання, в якому ствердження чого-небудь виражається шляхом заперечення його протилежного значення, напр. «*great*» як «*no small*». [10, с.34]

Надалі у своїй роботі ми будемо використовувати емпатичні конструкції, виділені усіма науковцями, оскільки лише так ми зможемо більш повно розкрити проблему як виявлення емпатичних конструкцій в англійському тексті, так і розуміння їх емоційної забарвленості при перекладі українською мовою.

1.2 Перекладацькі тактики та стратегії відтворення емпатичних конструкцій

1.2.1 Проблема перекладу емпатичних конструкцій. Емпатичні засоби сприймаються як такі у протиставленні з нейтральними, стилістично немаркованими одиницями. У перекладі постає проблема зберегти смислові акценти, які вербалізуються емпатичними засобами, підібрати динамічно-еквівалентний варіант способу підсилення.

Для адекватного перекладу спочатку слід розмежувати поняття експресивності та емпатичності. Ми дослідили, що експресивність частіше та яскравіше виражена різними засобами, ніж емпатичність. Основна різниця між ними полягає у тому, що експресивність є суб'єктивно-орієнтованою, оскільки передає підвищений емоційний стан самого мовця чи автора друкованої статті. Емпатичність дуже рідко має імпліцитний характер, тому завдяки своїй експліцитності зазвичай сприяє вибору правильних перекладацьких стратегій, а також дає змогу максимально розкрити стилістичний і прагматичний потенціал оригінального повідомлення у перекладі [4: 315].

Якщо експресивність оригіналу здебільшого відтворюється в англо-українському перекладі лексичними засобами, то для відтворення емпози перекладачі виходять на різні мовні рівні, які охоплюють лексичні, граматичні та лексико-граматичні проєкції, що нерідко спонукає перекладачів вдаватися до комплексних лексико-граматичних трансформацій [16: 47].

Необхідність трансформацій для відтворення емпатичних конструкцій може також бути викликана дивергентними особливостями засобів вираження емпози в англійській та українській мовах. Дослідивши кількість засобів відтворення емпатичних конструкцій, стало зрозуміло, що в українській мові її не так багато як в англійській [35: 235].

У сучасній теорії перекладу виділяються різні підходи до перекладу. Наприклад, відомий лінгвіст Найда запропонував розмежувати чотири підходи до перекладу: філологічний, лінгвістичний, комунікативний і соціосемантичний.

Лінгвістичний підхід до перекладу зародився в рамках лінгвістичної теорії перекладу. Він виявляє відмінності і подібності між мовами, описує перекладацькі трансформації, вивчає відповідність оригіналу і перекладу на різних мовних рівнях [72: 19].

Комунікативний підхід ґрунтується на основних поняттях теорії комунікації, бере до уваги функції мови і конкретну комунікативну ситуацію. Комунікативно-функціональний підхід бере до уваги прагматичні аспекти перекладу, розглядає переклад як інструмент здійснення діяльності різномовних комунікантів в певній комунікативній ситуації і враховує цілі перекладу, при цьому повністю не виключається можливість застосування інших підходів, зокрема лінгвістичного.

Комунікативно-функціональний підхід до перекладу на відміну від інших підходів має на увазі розгляд перекладу в рамках ситуацій міжмовної комунікації з урахуванням певної мети, поставленої перед перекладом, і функцій, які виконуються оригіналом і перекладом. Мета перекладу визначається замовником перекладу, при цьому його особистість може не збігатися з одержувачем перекладу [14: 39].

Функція тексту перекладу в приймаючій культурі завжди залежить від мети перекладу і може відрізнятись від функції тексту оригіналу в вихідній культурі. Досягнення мети перекладу здійснюється вибором комунікативної стратегії відповідно до поставленої мети перекладу.

В умовах двомовної комунікації завдання перекладача полягає в досягненні тієї мети, заради якої здійснюється переклад, тобто мети, яка визначається умовами комунікативної ситуації. При цьому адекватність перекладу оцінюється виходячи з мети перекладу і успішності комунікативної ситуації за участю перекладу [40: 21].

З точки зору комунікативно-функціонального підходу, переклад – це мовна діяльність перекладача зі створення тексту перекладу з опорою на текст оригіналу, результат якої виступає в якості інструменту забезпечення успішної

предметної діяльності ініціатора перекладу і комунікантів в даній комунікативній ситуації.

1.2.2 Перекладацькі стратегії відтворення емфатичних конструкцій.

Нами помічено, що при перекладі емфатичних конструкцій перекладачеві доводиться вдаватися до різних перекладацьких трансформацій. Трансформація – це основа більшості прийомів перекладу. Тобто відбувається зміна формальних чи семантичних компонентів вихідного тексту при збереженні інформації, призначеної для передачі.

Дослідивши емфатичні конструкції в англійській та українській мовах ми побачили, що деякі з них збігаються, але найчастіше збіг є частковим або відсутній через граматичні особливості англійської та української мов. У зв'язку з цим переклад емфатичних конструкцій представляє певні труднощі. Досить часто емфатичність англійських синтаксичних конструкцій при перекладі на українську доводиться компенсувати лексичними засобами [41: 137].

Нами було проаналізовано різні види англійських емфатичних конструкцій і трансформації, які найчастіше використовуються для їх перекладу на українську мову внаслідок мовної асиметрії.

Основні типи лексичних трансформацій, що застосовуються в процесі перекладу, включають такі перекладацькі прийоми: перекладацьке транскрибування і транслітерація; калькування та лексико-семантичні заміни, а саме конкретизація, генералізація і модуляція.

До основних типів граматичних трансформацій входять: синтаксичне уподібнення або дослівний переклад; членування пропозиції; об'єднання пропозицій; граматичні заміни, тобто зміна частини мови або члена речення. Основні типи лексико-граматичних трансформацій включають: антонімічний переклад; експлікацію або описовий переклад; компенсацію [35: 235].

Розглянемо деякі з них, що вживаються найчастіше. Перестановка – це зміна в перекладі розташування мовних елементів, відповідних мовних

елементів першотвору. Перестановок можуть піддаватися слова, словосполучення, частини складного пропозиції, елементарні пропозиції всередині складного, самостійні пропозиції в системі цілого тексту. Заміна – це спосіб перекладу лексичних одиниць іноземної мови шляхом використання одиниць мови перекладу, які не збігаються за значенням з початковими, але можуть бути виведені логічно [30: 198].

Дуже часто використовуються такі трансформації як додавання та опущення. Додавання – це розширення тексту оригіналу, пов'язане з необхідністю повноти передачі його змісту, а також відмінностями в граматичному ладі. Опущення – операція, зворотна додаванню, якщо мова йде про об'єктивні розбіжності між мовами. Під опущеними розуміється опущення тих чи інших слів при перекладі [9: 144].

Наступний тип трансформацій, антонімічний переклад – особливий вид трансформації, застосовується тоді, коли прямий шлях неможливий або небажаний. Це комплексна лексико-граматична заміна, яка полягає в трансформації конструкції в негативну. Компенсація - заміна непередаваного елемента першотвору елементом іншого порядку відповідно до загального ідейно-художнім характером першотвору і там, де це представляється зручним за умовами російської мови [28: 199].

Далі продовжуючи цю тему, розглянули такий вид трансформацій як конкретизація – це спосіб перекладу, при якому відбувається заміна слова або словосполучення іноземної мови з більш широким предметно-логічним значенням на слово в перекладі з більш вузьким значенням. Генералізація – процес, зворотний конкретизації. Заміна вихідного значення має місце в тих випадках, коли міра інформаційної упорядкованості вихідної одиниці вище заходи упорядкованості відповідної їй за змістом одиниці в мові, що і полягає в заміні приватного загальним, видового поняття родовим Модуляція або смисловий розвиток – це заміна слова або словосполучення іноземної мови, значення яких можна вивести логічним шляхом з початкового значення [35: 240].

Багато лінгвістів розглядають такий прийом перекладу як лексико-синтаксичний повтор. В основі визначення поняття повтору лежить поняття лексичного повтору, під яким розуміється повторення слова, словосполучення чи речення в складі одного висловлювання і в більших одиницях комунікації, що охоплюють ряд висловлювань. Однак в реальній мовній дійсності існує лише лексико-синтаксичний повтор, оскільки повторювані лексеми неминуче співвідносяться один з одним за синтаксичними позиціями, які вони займають [62: 48].

Основні функції лексико-синтаксичного повтору – актуалізація значущості одиниць тексту, виділення головної ідеї, істотних деталей, підкреслення реми висловлювання чи інтенсифікацію дії.

Ознайомившись з дослідженнями різних лінгвістів, ми виділили різні класифікації лексико-синтаксичних повторів. Залежно від розташування компонентів в тексті повтори можуть бути: контактні, тобто суміжне розміщенні членів повтору, коли вони слідуєть один за одним або розміщені в безпосередній близькості; дискантних, кол члени повтору відокремлені значними сегментами тексту; наскрізні, коли члени повтору фіксуються в контексті всього твору, утворюючи наскрізну лінію тематичної зв'язку [14: 49].

Відповідно до положення в реченні розрізняють анафору, тобто повтор на початку пропозиції або його частини; епіфор – повтор в кінці речення або його частини; кільце – повтор однієї і тієї ж одиниці на початку і в кінці речення; підхоплення – повтор однієї і тієї ж одиниці в кінці одного і початку іншої пропозиції.

Лексико-синтаксичні повтори грають величезну роль в організації тексту, забезпечують його смислову єдність. Разом з тим повтор не завжди оцінюється як конструктивний елемент побудови тексту. Проблема перекладу повторів полягає в тому, що в українській мові спостерігається більше тавтології. При передачі лексико-синтаксичних повторів перекладачеві в певному сенсі доводиться «порушувати» правила стилістики української мови [40: 36].

При перекладі емпатичних конструкцій найчастіше застосовуються різні перекладацькі рішення. У випадках де спостерігаються розщеплені пропозиції використовуються трансформації: заміна типу пропозиції, опущення, компенсація, переміщення. Переклад інверсії здійснюється з використанням різних трансформацій: заміни типу пропозиції, об'єднання пропозицій, синтаксичного уподібнення, компенсації. Стосовно негативних емпатичних конструкцій, вони передаються на українську мову за допомогою антонімічного перекладу, лексичної компенсації, лексичного додавання, заміни форм слова [62: 50].

Таким чином, ми можемо сказати, що перекладацькі трансформації – це міжмовні перетворення, перебудова елементів вихідного тексту, операції перевираження сенсу або перефразування з метою досягнення перекладацького еквівалента. Перекладацькі трансформації – необхідна складова для перекладу емпатичних конструкцій у публіцистичному дискурсі.

1.3 Публіцистичний дискурс та його особливості

Сьогодні засоби масової інформації отримують глобальний розвиток і є не тільки методом надання інформації, але також потужним інструментом впливу на маси людей. Саме тому інтерес до концепції публіцистичного дискурсу зростає. Щоб визначити характеристики газетного дискурсу, необхідно визначити поняття "дискурс". Поняття "дискурс" походить від латинського слова "дискурсу", що означає "мислення, мова". "Дискурсивний" – це "те, що виконується за допомогою логічного мислення" [24: 73].

Понад дві тисячі років ця концепція використовується в значенні "мислення" та "діалог", але як лінгвістичний термін вона використовувалася в 50-х роках ХХ століття після публікації статті "Аналіз дискурсу" Американський лінгвіст З. Харріс. Багато лінгвістів вивчали концепцію дискурсу [13: 192].

Ця концепція використовується в різних значеннях і може зустрічатися в численних лінгвістичних виданнях. Іноді підходи до визначення цього поняття є навіть протилежними. У той же час концепція дискурсу є однією з найбільш складних у сфері сучасних філологічних досліджень. Загальність визначення стирає понятійні межі даного терміну, і кожен лінгвіст сам описує це явище [15: 589].

Концепція дискурсу пов'язана з усіма факторами, що стосуються спілкування в суспільстві, правил і стандартів спілкування, методів вираження та втілення прагматичної мети ораторів. Дискурс також розглядається як вияв культурного спілкування, етнокультурних особливостей спілкування та культурно-історичних особливостей спілкування. Вона формується під впливом когнітивних, лінгвістичних, соціальних та культурних факторів [15: 589].

Вивчення дискурсу є одним з найбільш прогресуючих в плані розвитку напрямів сучасної лінгвістики. Всі безліч наукових гіпотез, теорій дискурсу, а також лінгвістичних шкіл, що займаються дослідженням даного терміну, об'єднує прагнення пізнати мову не в якості системи знаків або абстрактного об'єкта вивчення лінгвістики, а тільки як реальне втілення цієї мовної системи в умовах живого спілкування, комунікації [47: 112; 72: 290].

Поняттям дискурс позначається мовна діяльність, яка відбувається в самих різних областях життєдіяльності людини: політиці, філософії, психології, публіцистиці та ін. В зв'язку з цим прийнято виділяти різні типи дискурсу: політичний, публіцистичний, дискурс ЗМІ. Публіцистичний дискурс відіграє важливу роль у сучасному світі. Саме такий тип дискурсу закликає не тільки інтелектуальні, але й емоційні почуття читача, змушує думати, змінювати свої міркування та робити власні висновки [55: 69; 57: 38].

Проаналізувавши публіцистичний дискурс англійської газети з лексико-семантичної та граматичної точки зору, можна сказати, що його основними характеристиками є експресивність, оціночний характер статей, обробка умов у переданому використанні. Через чіткий граматичний склад англійськомовні газетні статті є цікавими та легкими для читання. Теми дискурсу

англійськомовної газети різні і можуть викликати інтерес будь-кого, як школяра, так і академіка фінансового аналітика [28: 48].

Публіцистичний текст є унікальним явищем, адже з одного боку – це продукт журналістської діяльності, результат їхнього світового пізнання та самопізнання; а з іншого, публіцистичний текст є особливим актом спілкування між автором тексту та аудиторією. Тобто автор обмінюється інформацією з читачем саме через текст. Текст тут виступає кінцевим продуктом світового пізнання [24: 80; 62: 41].

Текст розуміється як лінгвістична одиниця вищого рівня, певні знання мовної системи, що народилися від різноманітність текстів. Існує певний набір лінгвістичних критеріїв за допомогою якого ви можете визначити оригінальність будь-якого тексту. Публіцистичний текст є тією ж моделлю системи мовної журналістики. Будь-який текст є розумінням соціальних ситуацій який стоїть за ним, генерує цей текст. [4: 379].

Соціолінгвістичний причини призвели до витіснення жанрово-стилістичних кордонів текстів. Таким чином, мова стає віддзеркаленням суспільного життя. Концепція тексту, а також поняття стилю немає точного визначення через зміни наукової парадигми в галузі філології. Текст як будь-який об'єкт дослідження розглядається по-різному в залежності від їх прихильності до певного науковий напрям у галузі філології та досліджень ставлення [46: 83; 69: 179].

Публіцистичний стиль характеризується когерентною та логічною синтаксичною структурою, з розширеною системою зв'язків та ретельною пунктуацією. Його емоційна привабливість досягається використанням слів з емоційним змістом. Індивідуальний елемент не дуже очевидний. Публіцистичний стиль також характеризується стислим вираженням, іноді він стає провідною рисою [10: 42].

Публіцистичний стиль використовується в публічних виступах та друкованих публіцистичних текстах, адресованих широкій аудиторії та присвячених важливим суспільно-політичним подіям, громадським проблемам

культурно-морального характеру. Публіцистичний стиль мови став помітним як окремий стиль в середині 18 ст. Він є прекрасним прикладом історичної мінливості стилістичної диференціації дискурсів [10: 42].

Публіцистичний дискурс – це актуальний текст, у якому розповідається про конкретну життєву ситуацію і конкретне явище, пов'язаний з подіями навколишнього світу і існуючий в певному часовому просторі. Одним з головних властивостей дискурсу, в даному випадку публіцистичному, є його динамічний початок, інтерактивність, відкритість для інтерпретаторів, суб'єктів сприйняття, його діалогічність. Провідним принципом організації дискурсу є особливе структурування тексту, яке робить його відкритим для різних рівнів інтерпретації в залежності від тих практик кодування чи декодування, якими володіють різні групи адресатів [10: 42].

Публіцистичний дискурс орієнтований на взаємодію суб'єктів медіапреси, впливає на їх когнітивні функції. Будь-якому публіцистичного тексту властиві документалізм, чіткий прояв авторської позиції і авторського «я», діалогічність і полемізм, інтерактивність, інтертекстуальність. Всі ці інтенціональні категорії гранично актуалізують взаємини автора з аудиторією [36: 355].

Публіцистичний дискурс – це текст будь-якої тематики, але обов'язково має політико-ідеологічний модус формулювання тексту. Автор за допомогою різних прийомів переконання і маніпулювання прагне викликати у читачів певну реакцію, підштовхнути їх до взаємодії з редакцією [10: 42].

Автор оперативно реагує на будь-які зміни в інформаційному просторі, використовує сучасну, часом провокаційну лексику і сленг, яскраві образи. Все це, по-перше, зближує автора з аудиторією, а по-друге, стимулює розвиток діалогу аудиторії з редакцією, запрошує читачів до дискусії. Таким чином, публіцистичний дискурс можна вважати одним з головних чинників взаємодії редакції журналу та його читачів [36: 355].

У публіцистичному дискурсі реалізується функція впливу (агітації і пропаганди) мови, з якої часто поєднується інформативна функція (повідомлення нового). У публіцистичних творах піднімаються питання на

різну тематику – актуальні питання сучасності, що представляють інтерес для суспільства (політичні, економічні, моральні, філософські), питання культури, виховання, повсякденного побуту. Публіцистичний дискурс знаходить застосування в суспільно-політичній літературі, періодичній пресі (газетах, журналах), ораторській мові [13: 193].

До основних рис мови публіцистичного дискурсу належать:

- 1) економія мовних засобів, лаконічність викладу при інформативній насиченості;
- 2) відбір мовних засобів з установкою на їх дохідливість;
- 3) використання суспільно-політичної лексики і фразеології, переосмислення лексики інших стилів зокрема, (термінологічної лексики) для цілей публіцистики;
- 4) використання характерних для даного стилю мовних стереотипів, кліше;
- 5) жанрове розмаїття і пов'язане з цим розмаїттям стилістичного використання мовних засобів: багатозначності слова, ресурсів словотворення (авторські неологізми), емоційно-експресивної лексики;
- 6) поєднання рис публіцистичного стилю з рисами інших стилів (наукового, офіційно-ділового, літературно-художнього, розмовного), обумовлене різноманітністю тематики і жанрів;
- 7) використання зображально-виражальних засобів мови, зокрема засобів, стилістичного синтаксису (риторичні питання і вигуки, паралелізм побудови, повтори, інверсія і т.д.) [13: 193].

Не всі зазначені риси однаково властиві всім газетним жанрам, та й не всі вони характерні тільки для публіцистичного дискурсу. Тверда стильова закріпленість лексичних та граматичних засобів – явище порівняно рідкісне. Однак переважне їх вживання в тому чи іншому стилі, пристосування слів, оборотів, конструкцій одного стилю для цілей іншого, тобто їх функціональне використання, складають вже прикмету даного стилю.

Таким чином, публіцистичний дискурс – це дискурс, який обслуговує широку сферу суспільних відносин: політичних, економічних, культурних,

спортивних та ін. Публіцистичний дискурс використовується в політичній літературі, його представляють засоби масової інформації (ЗМІ) - газети, журнали, радіо, телебачення, документальне кіно [15:589].

Екстралінгвістичними чинниками, складові функціональні параметри публіцистичного дискурсу, знаходять своє відображення в спільності ряду його стильових рис і принципів відбору мовних засобів. До числа екстралінгвістичних факторів відносяться:

- 1) соціальна сфера (сфера масової інформації та комунікації, а також сфера суспільно-політичної діяльності людини);
- 2) провідний тип діяльності в даній сфері (інформування адресата, підвищення рівня масового громадської думки, розвага);
- 3) провідний тип мислення в даній сфері (збірно-узагальнюючий, соціально активізований);
- 4) комплекс комунікативних функцій (інформує, впливу, виховна, організаторська, гедоністичних);
- 5) адресант (централізований орган масової інформації, певний соціальний інститут)[15:589];
- 6) адресат (зосереджений, анонімний масовий одержувач інформації).

Висновки до розділу 1

1. Емфаза – це сукупність мовних засобів, які модифікують або формують комунікативний смисл речення, забезпечуючи підсилення прагматичного ефекту. Такі конструкції мають особливий потенціал стилістичного впливу та поділяються на лексичні, граматичні та лексико-граматичні.
2. Інтенсивність та експресивність висловлювання можна досягти шляхом перестановки членів речення, введення підсилювального *do*, використання заперечення та ступенів порівняння прикметників або прислівників та інших засобів, які надають висловлюванню особливого відтінку значення і стилістичного забарвлення.

3. Вживання емфатичних часток забезпечує комунікативний динамізм елемента речення як внесок, який певний елемент вносить у розвиток комунікації. Перспективним вважаємо дослідження емфатичних часток як засобу актуального членування речення та забезпечення комунікативного динамізму.
4. Інверсія є найбільш поширеним граматичним засобом вираження емпізи. В англійській мові є велика різноманітність засобів використання емпізи, яка дозволяє нам виділити певні емфатичні конструкції та використовувати їх. В публіцистичному стилі переважають лексичні емфатичні конструкції та лексико-граматичні. Суттєвий вплив на способи вираження емпізи в стилі художньої літератури має індивідуальний стиль автора.
5. Емпізична складова реалізується шляхом уживання певних експресивних мовних засобів, серед яких переважають граматичні конструкції та риторичні фігури експлетиву. В публіцистичних текстах засоби емпізи виконують етикетну функцію привертання уваги адресата до найважливіших моментів тексту.
6. Однією з причин встановлення англійської як міжнародного мови спілкування – це переважання обсягу та домінування англомовних газетно-інформаційних текстів в світовому інформаційному просторі. Різні жанри текстів ЗМІ характеризуються різним співвідношенням і втіленням елементів повідомлення і впливу, різною питомою вагою власне інформації та експресивних засобів. Професійний перекладач повинен не просто усвідомлювати це співвідношення в кожному перекладному ним тексті, а й уміти адекватно передати його в перекладі.

РОЗДІЛ 2

ТИПОЛОГІЯ І ФУНКЦІЇ ЕМФАТИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ У ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

2.1 Класифікація лексичних емпатичних конструкцій та їхні функції у публіцистичному дискурсі

Будь-яка мова має у своєму запасі ті чи інші лексичні та граматичні засоби, яким відводиться роль посилення, тобто емфази. Ми дослідили велику кількість емпатичних конструкцій в англійській мові на прикладі 100 речень. Емфаза пов'язана з вираженням почуттів мовця, який описує якесь явище чи ситуацію.

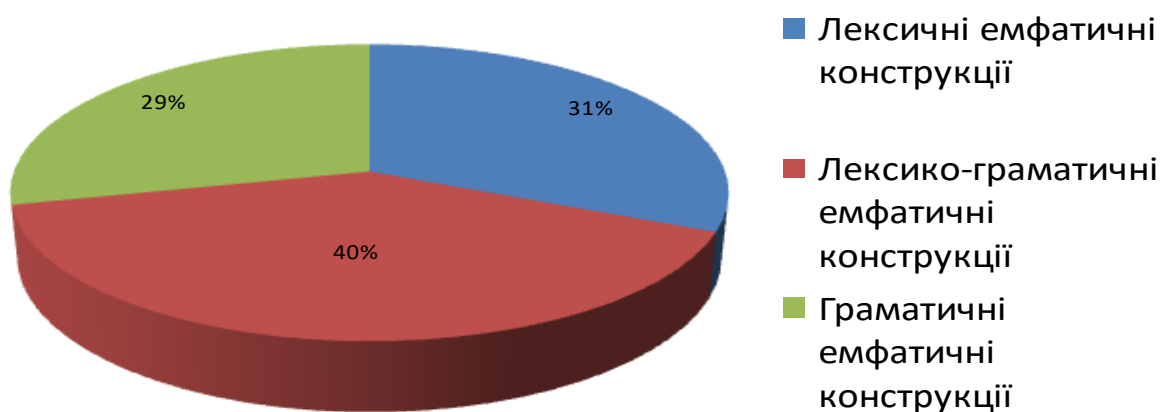
Добре відомий той факт, що в англійській мові розташування слів завжди має усталений порядок, але все ж таки воно допускає певні зміни, тому прямий порядок членів речення може бути змінений із метою виділення слова чи групи слів, для того, щоб привернути увагу читача. Коли мова йде про порядок слів, то перше на що звертається увага – це на загальноприйнятий, емоційно-нейтральний ланцюжок синтаксичних елементів у писемному мовленні. Коли йдеться про публіцистичний дискурс, то в ньому допускаються вживання емоційно забарвлених речень, що допускає варіативність щодо послідовності формулювання думки мовця.

Разом із логічністю та традиційністю побудови речень, автор будь-якого мас медійного висловлювання чи тексту додає ефективність, експресивність чи емоційність. Все це відбувається заради бажання вразити читача. Основна відмінність між логічністю та емоційністю мовлення відтворюється в конструкції речення, оскільки зміна загальноприйнятого порядку слів свідчить про емоції мовця щодо висловленого ним, а, отже, представляє емфазу. Ця різниця стає особливо помітною, якщо порівнювати писемну та усну форми мовлення.

Для вираження сильних відчуттів у реченнях використовуються спеціально емоційно забарвлені слова, вставні слова та зміна порядку слів у реченні. Велика різноманітність засобів вираження емпізи в англійській мові дозволяє виявити в них своєрідний характер та виділити певні емпітичні конструкції та моделі. Серед основних типів емпітичних конструкцій вжитих в англійськомовних публіцистичних текстах є такі, як: лексичні, граматичні та лексико-граматичні.

Проаналізувавши фактичний стан досліджуваної проблеми, а саме фрагменти англійськомовних джерел ілюстративного матеріалу, що демонструють дане досліджуване явище, нами було виявлено, що найбільш продуктивними емпітичними конструкціями є *лексико-граматичні*. Загальний відсоток лексико-граматичних емпітичних конструкцій становить 35% від досліджених нами прикладів. (див. Табл. 1).

Відсоток вживання емпітичних конструкцій в публіцистичному дискурсі

Спершу, докладно проаналізуємо лексичні емпітичні конструкції в англійській мові. Структурною одиницею лексичного рівня є лексема – слово як абстрактна структурна одиниця природної мови. Лексема може бути виражена вставними словами. Вставні слова – це слова, які граматично не є

членами речення, та існують у реченні для вираження певного ставлення мовця, оформлення думки та інших додаткових цілей.

Слід зазначити, що в межах досліджуваного нами дискурсу, поширеними є випадки вживання вставного слова *however* у ролі емфатичного слова. Прикладами вживання цього вставного слова в публіцистичних текстах є наступні речення:

(3) *Many established telemedicine companies, however, have focused on serving health plans and employers, rather than consumers directly* (BBC: URL)

(22) *However, those wanting to resettle in Canada, are screened abroad and have to undergo security and medical checks prior to being granted a visa to enter Canada* (EN: URL).

Вибір мовцем саме цієї лексеми у висловлюванні залежить від усвідомлення ним який саме смисл лежить в основі цього елемента. Емфатичне слово *however* виражає контраст, а функція даного слова полягає у тому, щоб емоційно підкреслити важливість протиставлення.

(43) *However, Turkey is also obliged to apply common external tariffs on industrial products arriving from outside the EU customs union* (BBC: URL).

В поданих прикладах можна простежити, що вставне слово *however* використовується для протиставлення інформації двох частин речення, або двох окремих речень.

У досліджених нами реченнях, ми знайшли приклад вживання лексеми *only* на початку речення, що може використовуватися для привернення уваги до сказаного. Слово *only* зазвичай перебуває перед тим словом або фразою, яку воно визначає. У поданому реченні це емфатичне слово займає позицію перед підметом, що підкреслює важливість саме цього члена речення. Наприклад:

(35) *Only Dan realized that the car was not locked* (WL: 17).

Прийом експлетиву може вражатися вставним емфатичним словом *indeed*. Воно може ставитися у будь-якому місці в реченні. Наприклад:

(12) *It would be very bad luck indeed if he was suddenly indisposed in some way* (FC: URL).

(19) *Apple is indeed working on a new Pencil, but it may remain an accessory for the iPad only* (BBC: URL).

Своєрідним способом вираження емпізи є модель *as...as...* в поєднанні з займенниками *any, anybody, anything*. В таких випадках модель *as...as...* втрачає свою порівняльну складову і набуває емоційне забарвлення, тобто стає способом вираження емпізи. Прикладом є речення:

(33) *For me, when he reaches his levels, he's as good any wide player as we've got in the league* (HRD: 14).

Продуктивними в англійськомовній пресі є вставні емпітичні слова *without doubt, undoubtedly*. Ці мовні одиниці використовуються для вираження впевненості мовця до висловлювання у реченні. Такі вставні слова надають емоційного відтінку думці автора, виокремлюють саме те, в чому він остаточно та безсумнівно впевнений. Прикладами вживання є наступні речення:

(14) *The game of the day was undoubtedly the London derby between defending champions Saracens and Harlequins, who they beat in last season's final* (BBC: URL).

(18) *"This is without doubt the most significant refurbishment project that the theatre has seen in the last three decades," he said* (BBC: URL).

(21) *This crisis in the national screening programme has delayed treatment for at least 221 patients with cervical cancer and the number of women implicated will undoubtedly increase* (BBC: URL).

Характерним способом привернення уваги чи підсилювальним словом є емпітична лексема *do*. Зазвичай вона ставиться перед дієсловом, створюючи певне емоційне навантаження. Це дієслово вживається у функції підсилювача значення іншого дієслова у розповідному реченні.. Прикладами вживання є наступні речення:

(78) *I do think we have seen the best of DeGale but I think if we see a good version of him he wins the fight* (BBC: URL).

(85) *I do think the amount of expertise that goes into making a game is not something a film director can take on* (BBC: URL).

(97) *I do think it has helped in the long run* (BBC: URL).

Найчастіше підсилення *do* використовується у прямій мові, коли мовець хоче емоційно привернути увагу до сказаного, саме до його власної точки зору стосовно проблеми яка обговорюється. В таких випадках змінюється порядок слів, тож ця інверсія ще більше передає емфазу.

(58) *Only after a hot negotiations did they agree to compromise* (WL: 38).

(94) *"We do get a lot of that low-quality, High Street clothing in, and there's just nothing we can really do with it," explains Oxfam's Holly Bentley* (BBC: URL).

Досліджувана нами тема має деякі суперечності. Наприклад, серед досліджених нами одиниць також зустрічалися негативні емфатичні конструкції з лексичним супровідником *too*. Це підсилювальне слово ставиться перед прикметником чи прислівником. Своєрідний спосіб вираження емфазу дозволяє надати експресивного забарвлення реченню. Наприклад:

(15) *In 2014, she was not allowed to live here, she was deemed too dangerous* (BBC: URL).

(16) *She sometimes gets upset and says the goal is to have her in good supported accommodation and happy and safe before we are too old to fight for her* (BBC: URL).

Менш продуктивною за частотою вживання є лексична емфатична конструкція *what is more*. Хоч така конструкція є не просто окремим словом, а виражається на рівні фрази, ми віднесли її до лексичних конструкцій, адже вона виконує також самі функції як і лексичні конструкції і не потребує інверсії. За їхньою участю в англійській мові у реченнях вводиться додаткова інформація. Прикладами вживання є наступні речення:

(62) *What is more, it is impossible to separate women's economic activities from their household and community roles and responsibilities* (HRD: 36).

(68) *What is more, veto power runs counter to democratic decision-making within any multilateral forum* (WL: 47).

Ця конструкція має функцію доповнення та використовується спікером для того, щоб зробити перший акцент на новій інформації, ввести новий факт, що

підтверджує вже сказане. Найчастіше конструкція *what is more* вживається у розмовному контексті і в публіцистичних текстах може зустрічатися в прямій мові.

Нами були проаналізовані випадки вживання наступних лексичних емфатичних конструкцій, таких як: *whenever* та *never*. Основне значення слова *whenever* зводиться до неважливості. Воно вживається, коли щось в даний момент не має значення, не важливо коли чи де щось відбувається. Мовець використовуючи подану лексему акцентує увагу на сказаному і ставить *whenever* на початку речення зберігаючи прямий порядок слів.

(17) *Whenever I travel and get asked where I am from; without even thinking my answer is Canada* (EN: URL).

Якщо потрібно додати своєму висловлюванню сильне емоційне забарвлення, то можна підсилити речення прислівником *never*, який у наказових реченнях ставиться перед дієсловом.

(26) *Never cry or lose your cool, no matter what happens* (EN: URL)!

Також сюди можна віднести випадок вживання прислівника *rarely*, який стоїть на початку речення, але його позиція також не потребує інверсії.

(95) *Rarely this provision was applied* (HRD: 4).

Дослідивши значну кількість лексичних емфатичних конструкцій, можемо сказати, що найпродуктивнішими серед них є вставні слова. Найчастіше для вираження емпізи вони ставляться на початок речення утворюючи інверсію, що значно краще привертає увагу читачів до викладених подій у будь-якому тексті публіцистичного дискурсу.

2.2 Типологія лексико-граматичних емфатичних конструкцій та їхні функції у публіцистичному дискурсі

В досліджуваних реченнях було виявлено, що емпіза а англійськомовному публіцистичному дискурсі виражається різними способами, але найпродуктивніші з них – лексико-граматичні конструкції. Їх унікальність

полягає в тому, що можна розглядати як на лексичному, так і на граматичному рівнях. Це означає, що з точки зору граматики, використання таких конструкцій супроводжується інверсією. Інверсія – це порушення або зміна фіксованого порядку слів у реченні.

Так як англійська мова є аналітичною, задля виділення певного елементу синтаксичної конструкції допускається порушення встановленого порядку слів. Це дозволяє якнайкраще підкреслити важливе та зосередити на ньому увагу не тільки за допомогою інтонації, а й на рівні граматики.

Серед дослідженого нами матеріалу можна виділити два типи лексико-граматичних емфатичних конструкцій: стверджувальні та заперечні. Стверджувальні конструкції в англійській мові не завжди мають прямі відповідники в українській. Це зумовлене тим, що в українській мові менша кількість засобів, що виражають емпазу і часто вони не є прямими еквівалентами для англійських. Також ми дослідили, що англійські стверджувальні конструкції при перекладі українською перетворюються на заперечні.

Стосовно заперечних емфатичних конструкцій, вони мають велике значення в обох досліджуваних мовах. Як в англійській, так і в українській мовах їх багато, але різниця спостерігається більше на граматичному рівні. Мова йде про заперечення, коли зв'язок, який встановлюється між компонентами речення, на думку спікера, насправді не існує чи коли відповідне стверджувальне речення відкидається мовцем як помилкове.

Найбільш розповсюдженою лексико-граматичною конструкцією є *little*. Основою цієї конструкції є лексема як емфатичне слово.

(93) *Little did they know that they had created a monster, with the history of the Christian Church becoming his life's work* (HRD: 27).

(80) *Little did he know the team bus was driving into an ambush by separatist guerillas from the province of Cabinda* (HRD: 7).

Дуже часто конструкція *little* супроводжується зміною порядку слів у реченні. Характерним є її розташування у реченні, вона може стояти як на

початку, так і в середині речення. Після лексеми *little* використовується *did* у інвертованому реченні, оскільки це допоміжне дієслово, яке зазвичай використовується у минулому часі. Наприклад:

(39) *Little did they understand what a great opportunity they had lost* (HRD: 11).

(84) *Little did they know the cheap Tesco bubbly was laced with date-rape drug Temazepam, or over-the-counter sleeping medication, from the "tool-kit" he kept in the passenger footwell* (BBC: URL).

Як правило, емпатичне слово *little* ставиться на початку речення, щоб підкреслити те, про що говориться. Це робить висловлення вражаючим або незвичайним, а також звучить досить формально. Якщо мовець не хоче давати таке враження, то ставить цю лексему пізніше у реченні, але застосовуючи після нього інверсію.

(69) *When the BBC's War correspondent Jonathan Charles made an appeal for Afghan civilians to send in their war poetry, little did he anticipate the flood of writing it would inspire* (BBC: URL).

(75) *When May Donoghue, a shop assistant from the Barras, took a trip to the Wellmeadow Cafe in Paisley during the Glasgow Fair of 1928, little did she know she was on her way to making legal history* (BBC: URL).

Далі продовжуючи нашу тему, ми зосередили увагу на прислівниках *hardly*, *rarely* та *never*, які дуже часто вживаються у реченнях саме у ролі лексико-граматичних емпатичних конструкцій. З точки зору граматики важливо відзначити місце цих слів у реченні.

(37) *Never have they had such a great approval before* (WL: 46).

Зазвичай вони ставляться в середній позиції (між підметом і присудком; між модальним/допоміжним і смисловим дієсловом або після дієслова *to be*). Але коли мова йде про емфазу і ці слова використовуються для позначення послідовності дій, то прислівники *hardly*, *rarely* та *never* ставляться на початок речення і несуть в собі негативне значення.

(38) *Rarely do you meet a boy of such integrity* (WL: 37).

Відразу після них змінюється порядок слів у реченні, а саме, присудок займає позицію перед підметом, що надає реченню своєрідне емоційне забарвлення.

(34) *Never have we heard a weaker excuse* (WL: 49)!

Ще одна лексико-граматична емпатична конструкція *such a* зустрічається рідко, але також має функцію привернення уваги до конкретного явища чи ситуації в реченні. Часто мовець хоче підкреслити сказане інтонацією і використанням такої лексико-граматичної конструкції.

(40) *Such a beautiful day was it that he decided to write that letter* (HRD: 26).

(100) *The author had applied contravenes the development plan and that such a measure cannot be considered a minor departure from the plan* (HRD: 35).

Слово *such* ми використовуємо, щоб підкреслити опис когось або чогось, пысилити значення слів. Після цього слова обов'язково повинен йти предмет або людина.

(77) *It is all such a mesmerizing story, and something that you should see with your own eyes* (FS: URL).

Нами було відібрано ще один яскравий приклад вираження емпози за допомогою лексико-граматичного займенника *neither* який є негативним словом і супроводжується стверджувальним дієсловом в однині. Зазвичай ця лексема вживається як визначник перед іменником в однині. Використовується в тих випадках, коли не підходить жоден з двох варіантів. Характерним є те, що для виконання підсилювального ефекту *neither* ставиться на початок речення, створюючи цим інверсію.

(52) *Neither did they provide any documentary evidence of threats to the life and health of individuals, to their morals or breaches of their rights and freedoms* (WL: 15).

У нашій роботі також розглядаються заперечні емпатичні конструкції, які відіграють велику роль у викладенні подій та ситуацій і дуже часто використовуються в публіцистичному дискурсі. Негативні конструкції є більш виразними, ніж стверджувальні, і мають більш сильне емоційне забарвлення.

Це пов'язано з тим, що категорія заперечення вказує на те, що зв'язок між поняттями, вираженими підметом і присудком, не існуючий. Негативне слово *no* є потужним засобом наголосу на якомусь члені речення.

(45) *On no account should that be interpreted as meaning that the Sri Lankan authorities deliberately discouraged the employment of women abroad* (WL: 23).

(55) *On no account will we pass on your personal data to third parties without your express consent* (WL: 46).

Широке використання заперечних конструкцій пояснюється їхньою здатністю до вираження стилістичних і експресивних відтінків. Такі вирази як, *under no circumstances, at no time, on no account, not only* та *not for nothing* ми відносимо до категорії лексико-граматичних емпатичних конструкцій, тому що після них потрібно змінювати порядок слів у реченні.

(42) *Under no circumstances may an employee accept a bribe* (BBC: URL).

(44) *Under no circumstances should supporters attempt to walk to the Stadio Olimpico* (BBC: URL).

Ми розглянули багато прикладів вживання виразу *under no circumstances*. Цей вираз вживається тоді, коли мова йде про щось, що не повинно робитись, в такому випадку наголошується, що це не повинно робитись ні за яких обставин.

(47) *Under no circumstances may Turkey be authorised to apply a customs tariff which is lower than the common external tariff for any product* (BBC: URL).

Наступна лексико-граматична конструкція *at no time* також має заперечне значення, але виражає мешний відтінок експресиву.

(49) *At no time will Protected Information be issued to any partners for their own use* (BBC: URL).

(59) *At no time in the past 20 years has it been possible in any of the three countries to organize a change in the head of state by means of free and fair elections* (WL: 11).

Ця фраза виноситься на початок речення, що дозволяє показати його емпатичність. За нею слідує допоміжне дієслово, потім підмет і решта речення.

(48) *At no time did the Monitoring Group offer payment or other inducements in exchange for testimony or evidence* (HRD: 22).

На наш погляд досить характерними для лексичних емпатичних конструкцій є конструкція *hardly could/will*. Цей прислівник виражає сумніви та недовіру спікера до висловлюваного. Залежно від часу після *hardly* ставиться модальне дієслово *could* чи *will* для підсилення емоційності повідомлення.

(27) *Hardly could terrorists do a more effective job* (WL: 37).

(28) *The report of bank on a monetary policy which is planned for today, hardly will essentially differ the spirit* (HRD: 43).

Ми вважаємо, що ця емпатична конструкція належить саме до лексичних, тому що може стояти як на початку так і в середині речення, і не потребує після себе зміни порядку слів.

(30) *Hardly could we gain our success without the media coverage* (HRD: 42).

(54) *The large concentration not only of financial, but also of intellectual resources in the same research center creates an environment that hardly can be achieved in academic institutions* (HRD: 10).

Нами було досліджено низку заперечних емпатичних конструкцій і ми з'ясували, що після заперечних прислівників з часткою *not* і прислівників, до складу яких входить слово *only* можуть виноситися на початок речення.

(50) *Not for nothing did the Guardian newspaper in the UK refer to him as 'the godfather of social networking'* (WL: 55).

Коли автор хоче акцентувати свою увагу на негативному ставленні до того, про що йдеться у реченні, то використовуючи такі заперечні емпатичні конструкції інверсія буде використовуватися в головному реченні

(60) *Not only does she study, but she also works hard at the hospital* (HRD: 34).

(88) *The author argues that not only is technology corrupting our young, but also that its effects are now irreversible* (HRD: 15).

Отже, дослідивши різноманітні лексико-граматичні емпатичні конструкції, можемо сказати, що в публіцистичному дискурсі вони використовуються дуже часто. Особливу увагу було приділено вивченню заперечних лексико-

граматичних емфатичних конструкцій, тому що за допомогою заперечення авторам краще вдається привернути увагу читачів до описуваних подій, що спонукає до зацікавленості, підтримки думки автора з боку читачів, чи навпаки викликає дискусії.

2.3 Класифікація граматичних емфатичних конструкцій та їхні функції у публіцистичному дискурсі

Ми вже розглянули приклади вживання лексичних та лексико-граматичних емфатичних конструкцій, але значну роль у класифікації емфатичних конструкцій нашого дослідження відіграють нраграматичні емфатичні конструкції. В публіцистичному дискурсі такі конструкції зустрічаються дуже часто, адже за допомогою них можна яскраво подати ті чи інші події, описати ситуації, що зможуть вплинути на читача та зацікавити його.

Різні маніпуляції зі зміною порядку слів із метою покращення висловлювання здійснюються тільки в тих випадках, коли зберігається адекватність вираження та розпізнавання суб'єкта й предиката судження. Загалом відомо, що в англійському реченні підмет може стояти після дієслова, але артикль і вказівний займенник повинні передувати тому іменнику, до якого вони відносяться. Така вимога щодо порядку слів зумовлена тим, що в англійській мові немає відмінкових закінчень, тому, перестановка підмета й додатка змінює зміст речення, що майже неможливо в українській мові, де підмет і додаток мають різні відмінкові форми.

Зміна прямого порядку слів у реченні може змінюватися внаслідок емфатичної інверсії, здатної виразити думку автора якомога краще та чіткіше. Інверсія є одним із найуживаніших граматичних засобів створення емпізи. За її допомогою можна виділити не тільки один, а декілька елементів висловлювання. При перекладі українською мовою емфатичних речень з інверсією та граматичними емфатичними конструкціями залежно від контексту зазвичай використовують слова-підсилювачі або зміну структури речення.

У нашій роботі було досліджено низку різноманітних речень з найбільш поширеним граматичним засобом вираження емпізи – інверсією. Класичним прикладом граматичної емпітичної моделі з використанням інверсії є причинно-наслідкові придаткові пропозиції часу Past Perfect. Такими прикладами можуть бути емпітичні конструкції *hardly had ... when ...* та *no sooner had ... than ...* в даному випадку емоційність висловлювання передається лексичним шляхом. Конструкція *no sooner* відноситься події, яка сталася першою. Після цієї конструкції майже завжди ставиться дієслово.

(61) *No sooner had doctors developed relatively safe methods of conducting abortions, than there arose a whole new range of possibilities and motivations for their utilization* (BBC: URL).

Окрім конструкції *no sooner* ми розглянули приклад вживання ще однієї граматичної емпітичної конструкції *hardly had ... when*. З граматичної точки зору перша частина цієї конструкції в підрядному реченні, друга в головному. Що стосується емоційності вираження думки автора, то для більш вираженого ефекту та впливу на читача, конструкцію *hardly had ... when* виносять на початок речення.

(8) *It hardly had the look of a classic before kick-off given that no team had scored fewer goals at home in the Premiership than St Johnstone when no side had hit fewer away goals than Partick Thistle* (BBC: URL).

Далі продовжуючи тему, нами було зосереджено увагу на конструкції *it*. Проблемою вивчення займенника як частини мови займалася велика кількість як зарубіжних, так і вітчизняних лінгвістів. Проаналізувавши частину емпітичних моделей, що використовують лексичні засоби вираження емпізи у граматичних конструкціях, ми виділяємо конструкцію *it is ... who*. Вона використовується для виділення будь-якого члена речення, окрім присудка.

(29) *It is the President who decides whether to accept an application for citizenship* (WL: 37).

В публіцистичному дискурсі досить поширеною є конструкція *it is was ... who*, яка вживається для виділення того чи іншого члена речення. Увага акцентується на підметі, який відіграє вирішальну роль в реченні.

(92) *When addressing preventive diplomacy, we cannot but refer to the man who authored and developed this vision* (WL: 10).

Мовець виділяє його задля більш емоційного ефекту, підкреслює в сказаному вживанням такої граматичної конструкції саме те, що повинне бути першим помічене читачем.

(86) *The two play a couple who live through changing times in China as it emerges from the chaos of the Cultural Revolution and rises to become an economic superpower* (HRD: 54).

(66) *It was he who contributed the additional idea about artificial intelligence, which we have been able to implement in practice, more or less* (WL: 43).

(99) *It was he, who initiated a series of negotiations both in the Ministry of Economic Development of the RF, and in the Agency on Special Economic Zones* (WL: 28).

В опрацьованому матеріалі було виявлено випадки вживання *it was only ... when*. Кожного разу, коли потрібно щось наголосити та детальніше описати якийсь факт чи подію, можна неодноразово зустріти таку граматичну емфатичну конструкцію, яка ідеально підходить для цієї мети.

(1) *It was only at the end of the season when, once again, United had not finished in the top four, that he was removed* (BBC: URL).

В англійській мові широкого вжитку також набули речення з емфатичним займенником *it*. Емфатичне або ж підсилююче *it* використовується в реченні для створення додаткового акценту для позначення того, на що потрібно звернути увагу у мовній ситуації.

(71) *It is me who lives in harmony with the past but from time to time I devote my present harmony with already mature placidity to my beloved as late consolation* (WL: 12).

Воно використовується коли *it* вживається в реченні з іменною частиною складеного присудка предикативом. Слово в предикативній позиції стає більш виразним, внаслідок цього воно перетворюється в інформаційний центр речення. Частина речення з емпфазою вводиться вказівним займенником *that*.

(24) *It is this type of comment that gives small states concern when making tough foreign policy choices* (EN: URL).

(23) *Though, many of Trump's policies seem to be aimed at large states, it is small states that perhaps have the most to lose from Trump's policies* (EN: URL).

Ще один приклад вживання підсилювального *it* ми розглянули на прикладі граматичної емпфатичної конструкції *it is time that*. До поданої конструкції входить часовий показник. Метою такої конструкції є прагнення підкреслити або виділити важливість того, що вже настав час для певної дії. Вживання таких емпфатичних речень робить висловлювання більш виразним та емоційним.

(83) *Girls and young women are the hidden potential of a nation's economy and it is time that society and Governments recognize, engage and nurture this potential* (HRD: 3).

Дослідивши чимало прикладів вживання таких граматичних емпфатичних конструкцій можна сказати, що вказівні займенники виступають у реченнях як засіб звернення уваги до предмета чи особи, про яку йдеться у мовленнєвій ситуації.

(82) *It really is about a girl who was kind of loose in the neighborhood* (FS: URL).

Основна функція *it* у даному випадку полягає в ідентифікації та індивідуалізації особи, тобто вказівка на її унікальність у даній комунікативній ситуації.

(31) *They know for sure it was I who established the company* (WL: 38).

Нами було знайдено цікавий приклад вживання граматичної емпфатичної конструкції *not only ... but also*. При використанні такої конструкції у реченні присутній паралелізм. Це означає, що слова, які слідує за обома частинами цієї граматичної емпфатичної конструкції, повинні належати до одних і тих же

частин мови. Винесення цієї конструкції на початок речення та присутній паралелізм у ньому створюють певний експресивний ефект.

(13) *Not only are older workers not retiring but also they are actively looking for specific types of work in the second act of their careers* (FC: URL).

Наприклад, у поданому вище прикладі за частиною *not only* слідує іменник, тобто після частини *but also* також повинен бути іменник. Використання різних частин мови після кожної частини граматичної емпатичної конструкції *not only ... but also* робить речення незбалансованим.

Але мовець використовує цей прийом у своєму висловленні задля більшої виразності. Такі речення звучать дуже емоційно та добре показують наскільки автор хоче привернути увагу до якоїсь проблеми.

До граматичних емпатичних конструкцій можна віднести наступну – *such was the case*. Ця конструкція зазвичай ставиться на початку речення, що зумовлює підвищення його емоційності та важливості сказаного автором.

(67) *Such was the case of Honduras, whose participation in OAS was suspended after the coup d'état in 2009 and reinstated only in 2011* (HRD: 12).

(70) *Such was the case, in their view, with the right to legal aid, which might create financial difficulties for certain States* (HRD: 12).

Найчастіше вона використовується у ситуаціях, які стосуються юридичної тематики, новинах та історіях які можна знайти у публіцистичному дискурсі. Конструкція *such was the case* належить до граматичних емпатичних конструкцій, тому що ставиться у головному реченні, а в підрядному з'являються смислові продовження цієї фрази: *which*, *where* та *whose*.

(81) *Such was the case with treaties that had not been in force for the predecessor State on the date of succession but to which the predecessor State had been a contracting State* (HRD: 8).

Ми помітили випадки, що навіть коли граматична емпатична конструкція *such was the case* займає своє положення всередині речення, емпатична забарвленість повідомлення не зменшується, а залишається такою ж сильною, що неминуче привертає увагу читачів.

(72) *There were certain areas where the position was clear: such was the case where, under military law, jurisdiction follows the soldier, practically the case in all States (HRD: 34).*

Розглядаючи різноманітні емпатичні конструкції, нам довелося познайомитися з випадками, коли у складно-підрядному реченні, його підрядна частина може виконувати роль емфази. Це означає, що автор за допомогою слова *what* виділяє підрядне речення від головного для того щоб звернути увагу читачів саме на конкретну інформацію.

(89) *But what he said about the distinction was something that might offer fruitful grounds for work in the future (WL: 8).*

(90) *She said that what she really wanted to know was whether in practice charges had been brought in Azerbaijan for acts of torture perpetrated outside the country (WL: 10).*

У поданих прикладах можна побачити, що такі речення мають емоційне забарвлення за рахунок акцентування уваги на підрядному реченні. Ми віднесли такий варіант прояву емфази в реченнях до граматичних емпатичних конструкцій, адже емфаза розглядається на граматичному рівні, стосується синтаксису англійської мови. Розташування підрядного речення немає значення, воно може бути як в середині, так і на початку речення, але завжди супроводжується словом *what*.

(91) *What the writer of the text fails to consider is the fact that a large number of people depend on science to save lives (HRD: 15).*

Нами було досліджено вживання ще однієї лексичної емпатичної конструкції, яка є заперечною. Конструкція *neither ... nor* використовується, коли мова йде про будь-які неможливі речі, коли дві або більше речей не є правдивими чи не відповідають дійсності.

(11) *Julian Lewis told Theresa May that neither the Irish nor British would build a wall, and she said there was a "clear commitment" to no hard UK-Ireland border (BBC: URL).*

Такий спосіб заперечення в реченні надає справжнього негативного відтінку сказаному і сприймається як засіб вираження невдоволення тим, про що йдеться у повідомленні.

(10) *There's neither blood nor tanks on the streets of Riyadh, but what has happened in Saudi Arabia in recent days represents a revolution of sorts* (BBC: URL).

(20) *Troglodytes like the Texas cave salamander and Thailand's cave angel have neither eyes nor pigment, and the entire populations of both are found in just a couple of caves* (BBC: URL).

Так як в англійському реченні може бути тільки одне заперечення, то присудок ставиться в стверджувальній формі. Під час використання такої конструкції для вираження емпізи порядок слів у реченні не змінюється. Найчастіше конструкція *neither ... nor* використовується для поєднання між собою головних діючих осіб у реченні.

Висновки розділу 2

1. Проаналізувавши поданий матеріал, можемо дійти наступного висновку: лексичні емпітичні конструкції, які часто вживаються зі словами, що самі по собі звучать емоційно та експлетично, у більшості випадків впливають на емоційну сферу реципієнтів. Граматичні емпітичні конструкції завдяки порушенню порядку слів та вживанню незвичних граматичних конструкцій справляють вплив на раціональне та розумове сприйняття читачів. А лексико-граматичні конструкції можуть впливати як на емоції, так і на розум реципієнтів. Всі ці види емпітичних конструкцій супроводжуються непрямым порядком слів, що і допомагає краще викликати зацікавлення у читачів.
2. Найпродуктивнішими емпітичними конструкціями в англійськомовному публіцистичному дискурсі виявилися лексико-граматичні конструкції. Аналіз лексико-граматичних емпітичних конструкцій свідчить, що в

англійській мові існують два типи таких конструкцій: стверджувальні та заперечні. У більшості випадків можна знайти відповідники цих конструкцій в українській мові. Проте, коли мова йде про заперечні конструкції, то різниця спостерігається на граматичному рівні, адже в українському варіанті речення допускається два більше заперечень.

3. В досліджуваних реченнях було виявлено, що емпіза а англійськомовному публіцистичному дискурсі може виражатися лексичними емпатичними конструкціями. Вони зустрічаються досить часто в англійськомовному публіцистичному дискурсі. Здебільшого до них належать вставні слова та фрази, еквівалентів яких є достатня кількість в українській мові. Лексичні емпатичні конструкції для вираження емпізи можуть ставитися на початок речення як в англійській мові, так і в українській.
4. Малопродуктивними виявилися такі емпатичні конструкції, як граматичні. Це зумовлене граматичними розбіжностями у системах англійської та української мов. Через довільний порядок слів в українському реченні, уникнути перестановок майже неможливо, адже потрібно зберегти емпатичність, яка є в оригіналі. Саме ці труднощі зумовлюють менше використання граматичних емпатичних конструкцій в текстах. Натомість їх наявність свідчить про те, що все ж таки є певна кількість еквівалентних варіантів англійських конструкцій в українській мові.
5. Враховуючи опрацьований нами фактичний матеріал, слід зауважити, що серед найпродуктивніших емпатичних конструкцій в англійськомовному публіцистичному дискурсі є лексико-граматичні емпатичні конструкції — 39%, другими за частотою вживання є лексичні емпатичні конструкції — 33%, і найменш продуктивними емпатичними конструкціями в межах даного дискурсу є граматичні емпатичні конструкції 28% (див. Табл. 1).

РОЗДІЛ 3

ВІДТВОРЕННЯ ЕМФАТИЧНИХ КОНСТРУКЦІЙ У ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО ДИСКУРСУ

3.1 Способи відтворення українською мовою лексичних емпатичних конструкцій у перекладах текстів англійськомовного публіцистичного дискурсу

Найчастіше емпатичні конструкції сприймаються у зіставленні з нейтральними конструкціями, тому вони розглядаються як закономірне явище емоційно забарвленої мови. Такі конструкції слугують для підкреслення окремих членів речення, а також для надання емоційного забарвлення реченням в цілому.

На обраних прикладах ми дослідили та побачили, що в англійській мові є велика різноманітність засобів вираження емпатичності. В українській мові також є багато емпатичних конструкцій та емпатичних слів, які часто є еквівалентними для англійських, але враховуючи соціокультурні розбіжності емпатичні моделі в англійській і українській мовах інколи не збігаються.

Така різноманітність засобів вираження емпатичності представляє труднощі для розуміння тексту і його перекладу, тому при перекладі використовуються різні трансформації та інші перекладацькі засоби, якими можна передати емпатичність.

Нами помічено, що головним завданням перекладу є передати засобами іншої мови зміст оригіналу, таким чином щоб зберегти його стилістичні й експресивні особливості. Щодо основних труднощів при перекладі емпатичних конструкцій, можна говорити про необхідність вміти правильно аналізувати граматичну структуру англійського речення, виявляти ту модель, за якою воно побудоване. Перетворення, за допомогою яких можна здійснити перехід від одиниць оригіналу до одиниць перекладу, називаються перекладацькими (міжмовними) трансформаціями.

Як і більшість науковців, ми вважаємо, що при перекладі необхідно одночасно здійснювати як лексичні, так і граматичні зміни. Для адекватного перекладу емпатичних конструкцій використовуються різні трансформації, які поділяються на лексичні, граматичні та лексико-граматичні.

В нашій роботі ми розглядаємо такі лексичні трансформації, що застосовуються в процесі перекладу: перекладацьке транскрибування і транслітерація; калькування та лексико-семантичні заміни (конкретизація, генералізація, модуляція). Стосовно граматичних трансформацій: дослівний переклад та граматичні заміни форми слова, частини мови або члена речення, а також інверсія. Основні лексико-граматичні трансформації включають: антонімічний переклад, експлікацію, компенсацію.

Наше дослідження показує, що емпатичні конструкції поділяються на лексичні, граматичні та лексико-граматичні. Відповідно до цієї класифікації, ми проаналізували які саме трансформації використовуються для відтворення кожного виду емпатичних засобів при перекладі.

Для вираження емпізи на лексичному рівні найчастіше використовуються прийом експлетиву, а саме вставні слова. Розглянемо як правильно при перекладі передати вставне слово *however*. Наприклад:

(3) *Many established telemedicine companies, however, have focused on serving health plans and employers, rather than consumers directly* (BBC, URL). Тим не менше, багато компаній, які займаються телемедициною, зосереджені на обслуговуванні планів здоров'я та роботодавців, а не безпосередньо на споживачів.

В поданому прикладі емпатичне слово *however* знаходиться в постпозиції та виділяється комами. При цьому воно позначає протиставлення тому, що було сказано раніше або що витікає з контексту, і перекладається тим не менше. У цьому реченні була використана граматична трансформація, оскільки слово *however* при перекладі було винесено в реченні на перше місце. Зміна порядку слів у реченні зумовлена різними системами синтаксису в англійській та українській мовах.

Наступні приклади відображають, що емфатична лексема *however* може зберігати своє положення у реченні при перекладі українською. Для збереження змісту речень це слово перекладається дослівно. Вставне слово *however* має декілька варіантів перекладу в українській мові, серед них: однак та проте. Обидва варіанти передають протиставлення ідей, які наводяться у реченнях, таким чином акцентуючи на них увагу.

(22) *However, those wanting to resettle in Canada, are screened abroad and have to undergo security and medical checks prior to being granted a visa to enter Canada* (EN, URL). Однак, ті, хто хоче переїхати в Канаду, перевіряються за кордоном і повинні проходити медичне обстеження та перевірку органами безпеки, перш ніж отримати візу для в'їзду до Канади.

(43) *However, Turkey is also obliged to apply common external tariffs on industrial products arriving from outside the EU customs union* (BBC, URL). Проте, Туреччина також зобов'язана застосовувати спільні зовнішні тарифи на промислові товари, що надходять з митного союзу ЄС.

Вставні емфатичні слова *without doubt* та *undoubtedly* є яскравим прикладом вираження впевненості автора. В українській мові є багато еквівалентів цих вставних слів, таких як безумовно, без сумніву, безсумнівно, тому для перекладу використовується лексична трансформація, а саме словниковий відповідник. Вони зберігають свою функцію та підкреслюють безсумнівність. Прикладами вживання є наступні речення:

(14) *The game of the day was undoubtedly the London derby between defending champions Saracens and Harlequins, who they beat in last season's final* (BBC, URL). Грою цього дня, безумовно, було лондонське дербі між чемпіонами захисниками Сарацинами та Арлекінами, яких вони перемогли у фіналі минулого сезону.

(18) *"This is without doubt the most significant refurbishment project that the theatre has seen in the last three decades," he said* (BBC, URL). "Це, без сумніву, найважливіший проект реконструкції, який театр бачив протягом останніх трьох десятиліть", – сказав він.

(21) *This crisis in the national screening programme has delayed treatment for at least 221 patients with cervical cancer and the number of women implicated will undoubtedly increase* (BBC, URL). Ця криза в рамках національної програми відстеження призупинила лікування щонайменше 221 пацієнток з раком шийки матки, і кількість жінок які причетні до цього, безсумнівно, буде зростати.

Наступним прикладом вставних емфатичних слів є *indeed*, базовою функцією якого є функція вказівки на дійсний стан справ, позначення думки або реакції мовця. Досить типові випадки, коли мовець за допомогою частки підкреслює, що у нього немає абсолютно ніяких сумнівів у правильності своєї оцінки або судження. При перекладі поданого вставного емфатичного слова використовується лексична трансформація словниковий відповідник.

(12) *It would be very bad luck indeed if he was suddenly indisposed in some way* (FC, URL). Насправді було б дуже неабияк, якби він несподівано знепритомнів.

(19) *Apple is indeed working on a new Pencil, but it may remain an accessory for the iPad only* (BBC, URL). Apple дійсно працює над новим Pencil, але це може залишитися лише аксесуаром для iPad.

Ця лексема досить часто перекладається українською дослівно: дійсно, насправді. У першому прикладі продемонстровано особливості побудови речення в українській мові, де порядок слів не зберігається, застосовується лексична трансформація словниковий відповідник і емфатичне *indeed* виноситься на початок речення.

Аналізуючи лексичні емфатичні конструкції, ми розглянули цікаву модель *as...as...* у поєднанні із займенником *any*. Прикладом є речення:

(33) *For me, when he reaches his levels, he's as good any wide player as we've got in the league* (HRD, 14). Я вважаю, коли він досягає свого рівня, то він нічим не відрізняється від будь-якого іншого гравця в нашій лізі.

Ця модель втрачає свою порівняльну складову і стає способом вираження емпізи. При перекладі використовується граматична трансформація, що виражена зміною порядку слів у реченні. Також для перекладу конструкції *as good any wide player as we've got in the league* було використано антонімічний

переклад для передачі смислового відтінку, а саме негативного ставлення мовця до описуваної ситуації.

Прикладом емпатичної лексеми є також підсилювальне дієслово *do*. Зазвичай воно ставиться перед дієсловом, для того щоб підкреслити його важливість. Наприклад:

(78) *I do think we have seen the best of DeGale but I think if we see a good version of him he wins the fight* (BBC, URL). Я все-таки гадаю, що ми бачили найкраще у DeGale, але я думаю, що якщо ми побачимо хорошу версію його, він виграє бій.

(85) *I do think the amount of expertise that goes into making a game is not something a film director can take on* (BBC, URL). Я дійсно вважаю, що кількість знань, які необхідні для створення гри – це не те, що режисер може взяти на себе.

У цих випадках дієслово виділяється з метою підкреслення впевненості мовця в тому, про що він говорить. Для того щоб зберегти емпатичну забарвленість, підсилювальне дієслово *do* перекладено словами все-таки та дійсно. При перекладі емпатичних конструкцій з підсилювальним *do*, застосовується лексична трансформація смисловий розвиток, щоб зберегти динамічність мови оригіналу.

(94) *We do get a lot of that low-quality, High Street clothing in, and there's just nothing we can really do with it," explains Oxfam's Holly Bentley* (BBC, URL). У нас дійсно багато неякісного одягу High Street, і ми нічого не можемо з цим вдіяти», – пояснює Холлі Бентлі з Oxfam.

Ще один приклад показав, що вживання емпатичної лексеми *do* перед дієсловом може підкреслювати не тільки позитивний зміст, але і негативне значення. Перекладається лексема також словом дійсно, але мовець усвідомлює проблему сказаного, що має негативну конотацію і таким чином, використовуючи частку *do*, речення звучить більш емоційно. В цьому прикладі при перекладі використовується експресивація. Ця лексична трансформація

дозволяє передати слово з оригіналу словом із емоційно-експресивним забарвленням.

Для більшого вираження негативних емоцій використовується емпатична конструкція з лексичним супровідником *too*. Найчастіше він стоїть перед прикметником і надає негативного відтінку сказаному. Це емпатичне слово перекладається за допомогою лексичної трансформації словниковий відповідник як надто, занадто.

(15) *In 2014, she was not allowed to live here, she was deemed too dangerous* (BBC, URL). У 2014 році їй не дозволяли тут жити, її вважали надто небезпечною.

(16) *She sometimes gets upset and says the goal is to have her in good supported accommodation and happy and safe before we are too old to fight for her* (BBC, URL). Іноді вона засмучується і каже, що мета полягає в тому, щоб перебувати в хорошому підтримуваному житлі і бути щасливим і у безпеці, перш ніж ми станемо занадто старими, щоб боротися за неї.

Серед досліджуваних емпатичних конструкцій менш продуктивною є конструкція *what is more*. Зазвичай вона в англійській мові стоїть на початку речення і вводить нову інформацію, яка доповнює вже сказане мовцем раніше. Українською мовою ця важливість нових фактів передається за допомогою лексичної трансформації і має прямий еквівалент більше того.

(62) *What is more, it is impossible to separate women's economic activities from their household and community roles and responsibilities* (HRD, 36). Більше того, неможливо відокремити економічну діяльність жінок від громадянської ролі та їхніх обов'язків по дому.

(68) *What is more, veto power runs counter to democratic decision-making within any multilateral forum* (WL, 47). Більше того, право вето суперечить демократичному прийняттю рішень в рамках будь-якого багатостороннього форуму.

Конструкція *such a* також вживається рідко. Вона допомагає краще виразити захоплення мовця стосовно якоїсь події, тому що інколи недостатньо

просто висловити думку. Емфатичність при перекладі передається за допомогою лексичної трансформації словниковий відповідник: такий.

(40) *Such a beautiful day was it that he decided to write that letter (HRD, 26).*

То був такий прекрасний день, що він вирішив написати цей лист.

(100) *The author had applied contravenes the development plan and that such a measure cannot be considered a minor departure from the plan (HRD, 35).* Цей автор застосував порушення плану розвитку і що такий захід не можна вважати незначним відхиленням від плану.

Нами було знайдено цікавий приклад вживання лексеми *only* на початку речення. Такий прийом може використовуватися для привернення уваги до сказаного. Зазвичай слово *only* перебуває перед тим словом або фразою, яку воно визначає. Подана лексема перекладається за допомогою лексичної трансформації додавання, тому що до словникового відповідника тільки в українському перекладі додається слово ось, що допомагає краще виділити емфатичну лексему.

(35) *Only Dan realized that the car was not locked (WL: 17).* Ось тільки Ден зрозумів, що автомобіль не зачинений.

У поданому реченні це емфатичне слово стоїть перед підметом, що підкреслює важливість саме цього члена речення. Подана лексема перекладається в даному випадку за допомогою лексичної трансформації додавання слова ось до основного словникового відповідника тільки. Таке рішення перекладача дає можливість зберегти емфатичність речення яка є в оригіналі.

У нашому дослідженні були проаналізовані випадки вживання лексичних емфатичних конструкцій, таких як: *whenever* та *never*. Українською мовою слово *whenever* перекладається як: як тільки, щоразу. Це слово вживається як емфатична одиниця, коли щось в даний момент не має значення, коли потрібно акцентувати увагу на сказаному. Перекладаючи слово *whenever*, використовується лексична трансформація – словниковий відповідник і перекладається у поданому прикладі як кожного разу.

(17) *Whenever I travel and get asked where I am from; without even thinking my answer is Canada* (EN: URL). Кожного разу, коли я подорожую і мене запитують, звідки я; навіть не думаючи відповідаю – з Канади.

Цікавим для нашого дослідження є приклад заперечної емпатичної конструкції, де можна підсилити речення прислівником *never*, який у наказових реченнях ставиться перед дієсловом, щоб мовець міг додати своєму висловлюванню сильне емоційне забарвлення. Згідно контексту поданого речення, прислівник *never* з часкою *no* відтворюється українською мовою як ніколи ... незалежно від за допомогою лексичної трансформації смисловий розвиток.

(26) *Never cry or lose your cool, no matter what happens* (EN: URL)! Ніколи не плач та не засмучуйся, незалежно від того, щоб не сталося!

На нашу точку зору, досить характерними для лексичних емпатичних конструкцій є конструкція *hardly could/will*.

(27) *Hardly could terrorists do a more effective job* (WL: 37). Навіть терористи навіть чи змогли б досягти такого ефективного результату в своїх діях.

При перекладі з оригіналу у прислівника зберігається негативне емоційне забарвлення, що виражає сумніви та недовіру спікера до висловлюваного. Це відбувається за допомогою лексичної трансформації, а саме використовується словниковий відповідник навіть чи.

(28) *The report of bank on a monetary policy which is planned for today, hardly will essentially differ the spirit* (HRD: 43). Звіт банку про монетарну політику, який планується на сьогоднішній день, навіть чи суттєво відрізнятиметься своїм змістом.

(54) *The large concentration not only of financial, but also of intellectual resources in the same research center creates an environment that hardly can be achieved in academic institutions* (HRD: 10). Велика концентрація не тільки фінансових, але й інтелектуальних ресурсів в одному науковому центрі створює середовище, яке навіть чи можна досягти в академічних установах.

У нашому дослідженні було розглянуто випадок вживання прислівника *rarely*, який стоїть на початку речення. Він також несе в собі негативне значення та для більшої емпатичності залишається в українській мові на початку речення. На нашу думку, найкраще можна передати зміст поданого прислівника за допомогою лексичної трансформації додавання слова досить, до основного перекладу прислівника.

(95) *Rarely this provision was applied* (HRD: 4). Досить рідко це положення застосовувалося.

Дослідивши значну кількість різноманітних лексичних емпатичних конструкцій, можемо зазначити, що більшість з них при перекладі з англійської на українську мову перекладаються а допомогою лексичних трансформацій. Це може свідчити про те, що в українській мові існує достатня кількість відповідників для відтворення англійських засобів передачі емпізи.

3.2 Застосування перекладацьких трансформацій при перекладі лексико-граматичних емпатичних конструкцій у перекладах текстів англійськомовного публіцистичного дискурсу

При перекладі українською мовою перед перекладачем виникає необхідність вміти правильно аналізувати граматичну структуру англійського речення. Важливим є як синтаксичний, так і морфологічний аналіз, оскільки це дозволить зрозуміти зміст тексту. Окрему увагу потрібно приділити тим особливостям англійської мови, які не знаходять собі прямої паралелі в українській мові. В таких випадках речення, що містять подібні особливості, потребують структурних трансформацій.

Застосовуючи різні лексичні трансформації чи перекладацькі прийоми слід розраховувати на те, що не завжди український еквівалент універсальний. Він може бути лише найбільш поширеним способом перекладу на українську мову. Конкретний лексичний зміст речення, а також більш широкий синтаксичний

контекст не завжди дозволяють використовувати еквівалент, що пропонується й змушує звертатись до його різноманітних варіантів.

Особливий інтерес викликає переклад лексико-граматичних емфатичних конструкцій, оскільки в них емфаза виражена не лише на рівні слова, а й на рівні речення. Це створює деякі проблеми для перекладача, адже треба не просто перекласти, а й зберегти зміст речення. З цим можна впоратися за допомогою трансформацій, здебільшого граматичних.

Серед досліджуваних лексико-граматичних емфатичних конструкцій найбільш розповсюдженою конструкцією є *little*. В англійськомовних публіцистичних текстах вона є дуже продуктивною, адже добре передає ставлення спікера до сказаного. Ми проаналізували чимало прикладів і всі вони є унікальними через особливості перекладу цієї конструкції українською мовою. В першому прикладі емфатичне слово стоїть на початку речення створюючи інверсію в англійській мові і підсилюючи дієслово. Спікер демонструє невдоволення та жаль стосовно якоїсь проблеми. Перекладачеві потрібно зберегти цей зміст та настрій мовця переклавши речення, тож застосовується транспозиція. Емфатичне слово *little* переноситься в кінець речення і перекадається як зовсім мало за допомогою перекладацької трансформації додавання лексичної одиниці.

(25) *Little we know about these* (EN, URL). Ми знаємо про це зовсім мало.

Дуже часто конструкція *little* в англійській мові супроводжується зміною порядку слів у реченні. Характерним для поданої лексико-граматичної емфатичної конструкції є її розташування у реченні, вона може стояти як на початку, так і в середині речення.

Наступні приклади показують, що інверсія відбувається не лише за рахунок того, що конструкція стоїть на початку речення, а і підмет із присудком змінюють свої позиції, що не є характерним для англійської граматики. В українському перекладі ця інверсія не зберігається, тому що за допомогою транспозиції перекладач створює прямий порядок слів.

(39) *Little did they understand what a great opportunity they had lost* (HRD, 11).

Вони взагалі не зрозуміли яку прекрасну можливість втратили.

(53) *Little did they suspect that they were cheated* (WL, 55). Та вони і не

здогадуються, що їх обдурили.

Конструкція *little* у першому прикладі перекладається як взагалі, за допомогою контекстуальної заміни. Це зумовлене тим, щоб якнайкраще передати українською емфазу. Також у цих реченнях з'являється заперечення дієслова. Речення набувають протилежного значення, часточка не додається до дієслів і утворюється заперечення. Емфатичність у поданих випадках утворюється за допомогою антонімічного перекладу. Така трансформація наповнює речення в українській мові ще більшим емоційним забарвленням.

Розташування лексико-граматичної емфатичної конструкції *little* в середині речення також зустрічається дуже часто. Коли мовець хоче менше акцентувати описану ним проблему, то він спочатку висловлює цю ситуацію, а потім в середині речення використовує подану конструкцію та інверсію після неї.

(69) *When the BBC's War correspondent Jonathan Charles made an appeal for Afghan civilians to send in their war poetry, little did he anticipate the flood of writing it would inspire* (BBC, URL). Коли військовий кореспондент Бі-Би-Сі Джонатан Чарльз звернувся до громадян Афганістану з проханням надіслати свою поезію на військову тематику, він навіть не здогадувався, що потік листів їх надихне.

(75) *When May Donoghue, a shop assistant from the Barras, took a trip to the Wellmeadow Cafe in Paisley during the Glasgow Fair of 1928, little did she know she was on her way to making legal history* (BBC, URL). Коли Мей Донохью, продавець з Барраса, вирушила в кафе Wellmeadow в Пейслі під час ярмарку в Глазго в 1928 році, вона навіть не здогадувалася, що вона збирається зайнятися юридичною історією.

Як правило, емфатичне слово *little* ставиться на початку речення, щоб підкреслити те, про що говориться. Це робить висловлення вражаючим або

незвичайним, а також звучить досить формально. Якщо мовець не хоче давати таке враження, то ставить цю лексему пізніше у реченні, але застосовуючи після нього інверсію.

(48) *At no time did the Monitoring Group offer payment or other inducements in exchange for testimony or evidence* (HRD, 22). Моніторингова група жодного разу не пропонувала платежів або інших стимулів в обмін на свідчення або докази.

(49) *At no time will Protected Information be issued to any partners for their own use* (BBC, URL). Інформація, що охороняється, ні в якому разі не буде надаватися будь-яким партнерам для їх власного користування.

Нами було досліджено як в українській мові виражають свою емоційність такі прислівники: *hardly*, *rarely* та *never*. Ці прислівники в англійській мові ставляться на початок речення саме для того, щоб показати емоційність висловлення мовця. Коли мова йде про емоційне забарвлення речення, то такі прислівники як і в англійській мові, так і в українській використовуються для позначення послідовності дій і ставляться на початок речення.

(37) *Never have they had such a great approval before* (WL: 46). Ніколи раніше вони не мали такого великого схвалення.

Перекладаючи на українську, з'являється заперечення *не* до дієслова, тобто за допомогою лексичної трансформації додавання слова перекладач створює подвійне заперечення, що не суперечить граматиці української мови. У прикладі наведеному нище, можна побачити також появу подвійного заперечення в українському варіанті, але за допомогою лексичної трансформації додавання слова з'являється слово *ще*, яке краще показує емоційне забарвлення у реченні.

(34) *Never have we heard a weaker excuse* (WL: 49)! Ми ще ніколи не чули слабшого виправдання!

Але при перекладі слова *rarely*, яке відноситься до лексичного мовного рівня, заперечне значення цього слова у даному випадку відтворюється українською мовою як дуже рідко за допомогою антонімічного перекладу.

(38) *Rarely do you meet a boy of such integrity* (WL: 37). Такий чесний хлопець вам зустрічається дуже рідко.

У нашому дослідженні було розглянуто ще один яскравий приклад вираження емпізи за допомогою лексико-граматичного займенника *neither*. Зазвичай цей займенник має негативне значення. Українською мовою може перекладатися: ніяких, жодних. У перекладі наведеному нижче можна побачити, що ця лексема стоїть всередині речення, це відбулося за допомогою перекладацької трансформації транспозиції, а сам займенник був перекладений лексичною трансформацією словниковим відповідником жодних.

(52) *Neither did they provide any documentary evidence of threats to the life and health of individuals, to their morals or breaches of their rights and freedoms* (WL: 15). Вони також не надавали жодних документальних доказів загроз життю та здоров'ю людей, їх моральності чи порушенням їхніх прав і свобод.

Ознайомившись з різними видами емпітичних конструкцій, ми побачили, що заперечні емпітичні конструкції зустрічаються в публіцистичному дискурсі дуже часто. Це пов'язано з тим, що завдяки запереченню автор може краще привернути увагу читача до головної думки. Що стосується негативного слова *no*, то воно є досить потужним засобом наголосу на якомусь члені речення. Розглядаючи конструкцію *on no account*, ми зрозуміли, що вона може бути перекладена українською мовою як ні в якому разі за допомогою трансформації смислового розвитку. Таке рішення перекладача дозволяє зберегти те негативне значення фрази і підкреслити перний член речення.

(45) *On no account should that be interpreted as meaning that the Sri Lankan authorities deliberately discouraged the employment of women abroad* (WL: 23). Ні в якому разі не слід це тлумачити як те, що органи влади Шрі-Ланки свідомо відмовлялися від працевлаштування жінок за кордоном.

(55) *On no account will we pass on your personal data to third parties without your express consent* (WL: 46). Без отримання чітко вираженої згоди Ваші персональні дані ні в якому разі не передаються третім особам.

Досить широке використання таких лексико-граматичних емпатичних заперечних конструкцій як: *under no circumstances, at no time, on no account, not only* та *not for nothing*, пояснюється тим, що вони дають змогу яскраво висловити свою думку та через свою емпатичність і експресивність додають новинам особливого змісту, що є дуже важливим для публіцистичного дискурсу. В англійському реченні пісня вживання таких конструкцій змінюється порядок слів, але в українському варіанті це змінюється за допомогою перекладацької трансформації транспозиції. Щодо перекладу заперечної емпатичної конструкції *under no circumstances*, то за допомогою трансформації смислового розвитку вона звучить за жодних обставин, що зберігає заперечність і українською.

(44) *Under no circumstances should supporters attempt to walk to the Stadio Olimpico* (BBC: URL). За жодних обставин прихильники не повинні намагатися йти до Стадіону Олімпіко.

(47) *Under no circumstances may Turkey be authorised to apply a customs tariff which is lower than the common external tariff for any product* (BBC: URL). За жодних обставин Туреччина не може бути уповноважена застосовувати митний тариф, який є нижчим за загальний зовнішній тариф для будь-якого продукту.

Ми розглянули багато прикладів вживання виразу *under no circumstances* і можемо виокремити ще один спосіб перекладу цієї конструкції за допомогою трансформації конкретизація значення, який передає зміст оригіналу і акцентує увагу на тому, що наведена у прикладі нищче подія не повинна відбутись ні за яких обставин.

(42) *Under no circumstances may an employee accept a bribe* (BBC: URL). Ні за яких обставин співробітник не може прийняти хабар.

Перекладаючи наведені речення, ми намагалися найближче до оригіналу відтворити заперечне значення наступної лексико-граматична конструкція *at no*

time. Подана конструкція зберігає свою емпатичність у перекладі за допомогою лексичної трансформації словникового відповідника, однак через відмінності норм мов, задіяних у процесі перекладу, спостерігається транспозиція цієї фрази.

(49) *At no time will Protected Information be issued to any partners for their own use* (BBC: URL). Інформація, що охороняється, ні в якому разі не буде надаватися будь-яким партнерам для їх власного користування.

Збереження емпатичності в англійській та українській мовах дає змогу перекладачеві максимально наблизитися до першоджерела, тому що вираз, який стоїть на початку речення, має значне емпатичне навантаження. За допомогою трансформації смислового розвитку перекладачеві вдається відтворити негативне значення лексико-граматичної конструкції *at no time* і стверджувати, що жодного разу не відбувалися певні події у тексті.

(59) *At no time in the past 20 years has it been possible in any of the three countries to organize a change in the head of state by means of free and fair elections* (WL: 11). Жодного разу за останні 20 років не було можливості в будь-якій з цих трьох країн організувати зміну президента шляхом вільних і справедливих виборів.

(48) *At no time did the Monitoring Group offer payment or other inducements in exchange for testimony or evidence* (HRD: 22). Моніторингова група жодного разу не пропонувала платежів або інших стимулів в обмін на свідчення або докази.

Нами було досліджено низку заперечних емпатичних конструкцій до складу яких входить слово *only*. Ми проаналізували спосіб перекладу лексико-граматичної конструкції *not only*, яка в англійському реченні для емоційного забарвлення може стояти як на початку речення так і всередині. Коли мова йде про переклад, то вдаючись до трансформації – словниковий відповідник, перекладач зберігає емпатичність фрази. Непрямий порядок слів у перекладі українською мовою зникає через використання перекладацької трансформації – транспозиція.

(60) *Not only does she study, but she also works hard at the hospital* (HRD: 34).

Вона не тільки навчається, але й тяжко працює в лікарні.

(88) *The author argues that not only is technology corrupting our young, but also that its effects are now irreversible* (HRD: 15). Автор стверджує, що не тільки технологія розбещує нашу молодь, але і наслідки її тепер незворотні.

(50) *Not for nothing did the Guardian newspaper in the UK refer to him as 'the godfather of social networking'* (WL: 55). Недарма газета Guardian у Великобританії називала його "хрещеним батьком соціальних мереж".

Проаналізувавши низку різноманітних лексико-граматичних конструкцій, можемо стверджувати, що вони дуже продуктивні і досить часто використовуються в публіцистичному дискурсі. Переклад поданих конструкцій відбувається за допомогою різних лексичних трансформацій. Стосовно заперечних лексико-граматичних конструкцій, то вони найчастіше перекладаються на українську мову за допомогою антонімічного перекладу.

3.3 Перекладацькі прийоми та трансформації для перекладу граматичних емпатичних конструкцій у перекладах текстів англійськомовного публіцистичного дискурсу

Крім лексичних та лексико-граматичних емпатичних конструкцій, досить важливе місце у запропонованій нами класифікації займають граматичні емпатичні конструкції. Ми дослідили, що такі емпатичні конструкції досить часто використовуються в публіцистичному дискурсі, адже за допомогою них текст набуває більш цікавої форми та змісту. Це не аби як викликає велике захоплення у читачів та має певний маніпуляційний вплив за рахунок своєї емпатичності.

Нами було помічено, що при перекладі граматичних емпатичних конструкцій початок і кінець речення мають важливіше значення, ніж середина. Однак це питання досить спірне, що важливіше, початок чи кінець речення – дотепер залишається відкритим. Слід мати на увазі, що виділення слова чи

члена речення досягається й багатьма іншими факторами. Види граматичних емфатичних конструкцій дуже різноманітні, тому і при перекладі українською можуть виникати численні нюанси з граматичної точки зору, а також виникають цікаві варіанти перекладу.

Перед перекладачем постає проблема правильного вибору трансформацій для передачі інформації з англійської мови на українську таким чином, щоб не тільки відтворити зміст речення мовою перекладу, а і забезпечити збереження емфатичності речень, яку їм надав автор.

У нашому дослідженні було помічено найчастіше використання чотирьох типів трансформацій: заміни, перестановки, додавання, опущення. Через розбіжності в нормах та правилах англійської та української мови, інверсія яка присутня в реченні мови оригіналу не зберігається в реченнях мови перекладу. За рахунок того, що емфатичні конструкції лексично наповнені, застосовується багато різних лексичних трансформацій для найбільш доцільного варіанту перекладу і передачі експресиву українською мовою.

Ми розглянули багато різноманітних речень з граматичними емфатичними конструкціями, де найбільш поширеним граматичним засобом вираження емпізи є інверсія. Серед досліджених речень досить продуктивними прикладами граматичної емфатичної моделі є причинно-наслідкові додаткові пропозиції часу Past Perfect. Наприклад, граматичні емфатичні конструкції *hardly had ... when ...* та *no sooner had ... than ...* використовуються для передачі емоційності висловлення і виражають негативне значення. При перекладі українською мовою перекладач може використати антонімічний переклад, як це видно у прикладі поданому нижче.

(61) *No sooner had doctors developed relatively safe methods of conducting abortions, than there arose a whole new range of possibilities and motivations for their utilization* (BBC: URL). Як тільки лікарі розробили відносно безпечні методи проведення абортів, виникла ціла низка нових можливостей і мотивацій для їх використання.

Продовжуючи нашу тему, окрім конструкції *no sooner* ми розглянули ще одну граматичну емпатичну конструкцію – *hardly had ... when*. Така конструкція використовується у складнопідрядних реченнях, де у головному реченні ставиться *hardly had*, а у підрядному – *when*. Це створює деякі труднощі для адекватного перекладу, тому що перекладачеві потрібно не тільки передати зміст речення, але і зберегти емпатичність поданої конструкції. Що стосується вибору перекладацької трансформації, то в прикладі поданому нижче перекладач використав лексичну трансформацію словниковий відповідник навряд чи для першої частини цієї граматичної емпатичної конструкції, та лексичну трансформацію смисловий розвиток тоді як для другої частини.

(8) *It hardly had the look of a classic before kick-off given that no team had scored fewer goals at home in the Premiership than St Johnstone when no side had hit fewer away goals than Partick Thistle* (BBC: URL). Навряд чи це виглядало типово перед початком матчу, оскільки жодна команда не забила менше голів у домашніх умовах у Прем'єр-лізі, ніж у Сент-Джонстон, тоді як жодна зі сторін не забила менше, ніж Партік Тисл.

У ході дослідження також були виявлені випадки вживання займенника *it* для вираження емпатичності. Такі речення використовуються для емоційного забарвлення мовлення, що полягає у виділенні певного елемента висловлювання. Проаналізувавши чимало граматичних емпатичних моделей, що використовують лексичні засоби вираження емпатичності, ми виділяємо конструкцію *it is ... who*.

(29) *It is the President who decides whether to accept an application for citizenship* (WL: 37). Саме Президент вирішує, чи приймати заявку на отримання громадянства.

Ця конструкція здебільшого використовується для виділення будь-якого члена речення, окрім присудка. Перекладаючи українською мовою граматичну емпатичну конструкцію *it is ... who* у перекладача виникає потреба застосовувати трансформацію контекстуальна заміна. В такому разі, в

поданому реченні конструкція перекладається словом саме, що робить акцент на підметі та означає використання смислової диференціації та вилучення слова як перекладацькі трансформації.

(99) *It was he, who initiated a series of negotiations both in the Ministry of Economic Development of the RF, and in the Agency on Special Economic Zones* (WL: 28). Саме він ініціював низку переговорів як в Міністерстві економічного розвитку РФ, так і в Агенції з управління особливими економічними зонами.

Також досить поширеним є інший варіант конструкції, а саме її використання з дієсловом у минулому часі: *it is was ... who*. За допомогою такої граматичної емпатичної конструкції дуже яскраво підкреслюється підмет, який відіграє важливу роль в реченні. Задля збереження того емоційного ефекту думки, який присутній в англійському реченні, перекладач вдається до трансформацій смислового розвитку та додавання слова якраз, які дозволяють побачити головне і в українському перекладі речення.

(66) *It was he who contributed the additional idea about artificial intelligence, which we have been able to implement in practice, more or less* (WL: 43). Він якраз і запропонував додаткову ідею про штучний інтелект, і ми змогли її більш-менш реалізувати на практиці.

Нами було розглянуто варіант такої ж граматичної конструкції, але з додаванням *only: it was only ... when*. Така граматична емпатична конструкція зустрічається у причинно-наслідкових реченнях. Вона використовується з метою показати, що в поданій ситуації автор висловлює жаль чи прикрість. При перекладі українською мовою, перекладач використовує перекладацькі трансформації які найкраще підкреслять цю емоційність. Фраза *it was only* перекладається за допомогою генералізації значення слова та вилучення слова.

(1) *It was only at the end of the season when, once again, United had not finished in the top four, that he was removed* (BBC: URL). Лише наприкінці сезону, коли, знову ж таки, "Юнайтед" не закінчила в першій чвертій, її було виключено.

Інші приклади широкого вжитку емпатичного займенника *it* в англійській мові дозволяють зрозуміти наскільки конструкції з його використанням продуктивні та часто зустрічаються в текстах публіцистичного дискурсу. У прикладі наведеному нижче, зпостерігається своєрідне акцентування уваги читача на підметі, як головному об'єкті в реченні. Конструкція *it is me who* перекладається українською такими трансформаціями як: контекстуальна заміна та додавання слова. Саме додавання слова так дозволяє зберегти емпатичність речення в мові перекладу.

(71) *It is me who lives in harmony with the past but from time to time I devote my present harmony with already mature placidity to my beloved as late consolation* (WL: 12). Так, це саме я живу в гармонії з минулим, але час від часу я присвячую свою справжню гармонію уже стійкій безтурботності до свого коханого, як пізній втіхі.

(31) *They know for sure it was I who established the company* (WL: 38). Вони точно знають, що саме я створив компанію.

Нами було знайдено цікавий приклад вживання граматичної емпатичної конструкції *not only ... but also*. При використанні такої конструкції у реченні присутній паралелізм. Це означає, що слова, які слідує за обома частинами цієї граматичної емпатичної конструкції, повинні належати до одних і тих же частин мови. Винесення цієї конструкції на початок речення та присутній паралелізм у ньому створюють певний експресивний ефект.

(13) *Not only are older workers not retiring but also they are actively looking for specific types of work in the second act of their careers* (FC: URL). Мало того, що люди похилого працівники не виходять на пенсію, вони активно шукають конкретні види робіт на другому етапі своєї кар'єри.

Наприклад, у поданому вище прикладі за частиною *not only* слідує іменник, тобто після частини *but also* також повинен бути іменник. Використання різних частин мови після кожної частини граматичної емпатичної конструкції *not only ... but also* робить речення незбалансованим.

Менш продуктивною за частотою вживання є граматична емпатична конструкція в якій займенник ставиться на початок речення, інвертуючи за собою усі члени речення. В поданих прикладах можна побачити винесення займенника *ours*. З точки зору граматики, речення можна бачити з безособового звороту, взагалі не вживаючи займенник.

(65) *Ours is a comprehensive approach, in partnership with the region, covering all the main challenges related to organized crime* (HRD: 13). Наш підхід до них в партнерстві з регіоном є всеосяжним, що охоплює всі основні пов'язані з організованою злочинністю проблеми.

(73) *Ours is also a world of extreme inequality, marginalization and exclusion* (WL: 8). Також ми живемо в світі крайньої нерівності, ізоляції та відчуження.

Але мовець використовує цей прийом у своєму висловленні задля більшої виразності. Такі речення звучать дуже емоційно та добре показують наскільки автор хоче привернути увагу до якоїсь проблеми.

До граматичних емпатичних конструкцій можна віднести наступну – *such was the case*. Ця конструкція зазвичай ставиться на початку речення, що зумовлює підвищення його емоційності та важливості сказаного автором.

(67) *Such was the case of Honduras, whose participation in OAS was suspended after the coup d'état in 2009 and reinstated only in 2011* (HRD: 12). Так було у випадку з Гондурасом, чия участь в ОАГ була припинена після перевороту в 2009 році і відновлена лише у 2011 році.

(70) *Such was the case, in their view, with the right to legal aid, which might create financial difficulties for certain States* (HRD: 12). В даному випадку, на їхню думку, йдеться про право на правову допомогу, яка до того ж може створити фінансові труднощі для деяких держав.

Найчастіше вона використовується у ситуаціях, які стосуються юридичної тематики, новинах та історіях які можна знайти у публіцистичному дискурсі. Конструкція *such was the case* належить до граматичних емпатичних конструкцій, тому що ставиться у головному реченні, а в підрядному з'являються смислові продовження цієї фрази: *which, where та whose*.

(81) *Such was the case with treaties that had not been in force for the predecessor State on the date of succession but to which the predecessor State had been a contracting State* (HRD: 8). Так було у випадку з договорами, що на дату правонаступництва держав не діяли в ставленні держави-попередника, яка виступала для них щонайменше як договірна держава.

Ми помітили випадки, що навіть коли граматична емпатична конструкція *such was the case* займає своє положення всередині речення, емпатична забарвленість повідомлення не зменшується, а залишається такою ж сильною, що неминуче привертає увагу читачів.

(72) *There were certain areas where the position was clear: such was the case where, under military law, jurisdiction follows the soldier, practically the case in all States* (HRD: 34). Були певні сфери, де позиція була чіткою: так було у випадку, коли, згідно з військовим законом, юрисдикція слідує за солдатом, практично у всіх державах.

Цікавим прикладом для нашого дослідження стало складно-підрядне речення, де підрядна частина виступає у ролі емфазу. Автор виділяє підрядне речення від головного за допомогою слова *what*, що дозволяє зробити акцент на цій частині речення. Подане підрядне речення перекладається на українську мову за допомогою трансформації словниковий відповідник.

(89) *But what he said about the distinction was something that might offer fruitful grounds for work in the future* (WL: 8). Але те, що він сказав про цю відмінність, могло б дати плідну основу для роботи в майбутньому.

Наспудні приклади демонструють, що в українській мові при перекладі англійського складно-підрядного речення, підрядна частина так і перекладається, зберігаючи закладену в ній автором емфазу. Але в українському варіанті перекладу слово *what* зникає за допомогою лексичної трансформації опущення слова. Все інше підрядне речення перекладається лексичною трансформацією словниковий відповідник.

(90) *She said that what she really wanted to know was whether in practice charges had been brought in Azerbaijan for acts of torture perpetrated outside the*

country (WL: 10). Вона сказала, що вона дійсно хотіла б знати, чи на практиці було пред'явлено звинувачення в Азербайджані за тортури, здійснені за межами країни.

(91) *What the writer of the text fails to consider is the fact that a large number of people depend on science to save lives* (HRD: 15). Автор тексту не враховує той факт, що велика кількість людей, залежить від науки, задля порятунку життів.

Серед заперечних граматичних емпатичних конструкцій дуже часто в публіцистичному дискурсі зустрічається конструкція *neither ... nor*, яка використовується як заперечна конструкція. При перекладі речень з такою конструкцією можуть відбуватися певні зміни на граматичному рівні. Така конструкція надає англійському реченню відтінок заперечення, і сприймається як засіб вираження невдоволення тим, про що йдеться у повідомленні.

(11) *Julian Lewis told Theresa May that neither the Irish nor British would build a wall, and she said there was a "clear commitment" to no hard UK-Ireland border* (BBC: URL). Джуліан Льюїс сказав Терезі Мей, що ні ірландці, ні британці не зможуть створити стіну, і вона сказала, що "чітке зобов'язання" не має жорсткого кордону між Великою Британією та Ірландією.

У прикладі наведеному вище, можна спостерігати виростання перекладацької трансформації словниковий відповідник для конструкції *neither... nor* при перекладі українською. Але якщо подивитися на дієслово яке стоїть після цієї конструкції, то воно перекладене за допомогою антонімічного перекладу, адже в українській мові допускається подвійне заперечення в реченні, що допомагає зберегти експресивність при перекладі.

(10) *There's neither blood nor tanks on the streets of Riyadh, but what has happened in Saudi Arabia in recent days represents a revolution of sorts* (BBC: URL). На вулиці Ер-Рія немає ні крові, ні танків, але те, що сталося в Саудівській Аравії останнім часом, є революцією класів.

Так як в українському реченні можливе два і більше заперечень незалежно від того, чим це заперечення виражене, то з наведених прикладів перекладу граматичної емпатичної конструкції видно, що в більшості випадків вона

перекладається за допомогою трансформації словниковий відповідник. Конструкція *neither... nor* трансформується в заперечну дієслівну форму з часткою *ne*.

(20) *Troglodytes like the Texas cave salamander and Thailand's cave angel have neither eyes nor pigment, and the entire populations of both are found in just a couple of caves* (BBC: URL). Троголодити, подібні до печерного саламандра Техасу та печери-ангела Таїланду, не мають ні очей, ні пігменту, а цілі популяції обох знаходяться лише в декількох печерах.

Висновки до розділу 3

1. У результаті аналізу перекладу емпатичних конструкцій з англійської на українську мову, можна стверджувати, що основним завданням перекладача при досягненні адекватності перекладу є вдале застосувати різних перекладацьких трансформацій для того, щоб текст перекладу передавав точний зміст тексту оригіналу.
2. Проаналізувавши обрані приклади, нами було досліджено, що як і в англійській мові так і в українській є велика різноманітність засобів вираження емпатії. В українській мові емпатичні конструкції часто є еквівалентними для англійських, але враховуючи соціокультурні розбіжності емпатичні моделі в англійській і українській мовах інколи не збігаються.
3. Отже, враховуючи опрацьований нами фактичний матеріал, можна визначити певні закономірності. Найбільш уживаним способом перекладу лексичних емпатичних конструкцій є словниковий відповідник. Метод словникового відповідника передбачає переклад слова чи словосполучення відповідно до поданих варіантів перекладу у словниках. Перевагою такого методу є стислість відтворення словосполучення, а також те, що таким чином значна кількість емпатичних конструкцій з мови оригіналу зберігають своє пряме значення в мові перекладу.

4. Нами було помічено, що особливу увагу викликає переклад лексико-граматичних емпатичних конструкцій, тому що в них емпфаза виражена не лише на рівні слова, а й на рівні речення. Це створює деякі проблеми для перекладача, адже треба не просто перекласти, а й зберегти зміст речення. При перекладі лексико-граматичних емпатичних конструкцій найчастіше використовуються такі трансформації як: антонімічний переклад та метод смислового розвитку. Антонімічний переклад дозволяє правильно та не порушуючи правил систем різних мов, передати заперечні конструкції. Метод смислового розвитку застосовується, коли у перекладі використовується слово чи фраза, значення якого є логічним розвитком значення слова чи фрази, що перекладається.
5. При перекладі граматичних емпатичних конструкцій початок і кінець речення мають важливіше значення, ніж середина. Види граматичних емпатичних конструкцій дуже різноманітні, тому перед перекладачем постає проблема правильного вибору трансформацій для передачі інформації з англійської мови на українську таким чином, щоб не тільки відтворити зміст речення мовою перекладу, але і зберегти емпатичність речень.

ВИСНОВКИ

Кожна мова має різноманітні засоби вираження емпізи, які зазвичай реалізуються в емоційних структурах, які природним чином сприймаються в їх протиставлення нейтральним структурам. Одним із способів привернення уваги читачів до певної інформації є використання емпітичних конструцій, щоб підкреслити певні частини чи фрагменти будь якої інформації в публіцистичному дискурсі. В нашій роботі розглядалися такі види емпітичних конструцій: лексичні, лексико-граматичні та граматичні.

У ході нашого дослідження, ми виконали наступні завдання, зумовлені темою та метою нашої кваліфікаційної роботи: з'ясували визначення явища емпізи та дали загальну характеристику емпітичної конструції, її граматичної складової, визначили особливості вживання емпітичних конструцій, надали класифікацію емпітичних конструцій різних мовознавців, провели аналіз способів та прийомів, які застосовуються при перекладі англійськомовних емпітичних конструцій на українську мову.

Ми дійшли висновку, що емпіза проявляє себе у реченні для виділення будь-якого елемента висловлювання, що є характерне для емоційно забарвленої мови. Стосовно емпітичних конструцій, вони розглядаються як закономірне явище емоційно забарвленої мови, можуть підкреслювати чи виокремлювати окремі члени речення, а також надавати емоційного забарвлення всьому реченню.

Серед найпродуктивніших емпітичних конструцій в англійськомовному публіцистичному дискурсі ми виділяємо лексико-граматичні конструції. Проаналізувавши класифікацію лексико-граматичних емпітичних конструцій можна засвідчити, що в англійській мові є два типи таких конструцій: стверджувальні та заперечні. Стверджувальні лексико-граматичні емпітичні конструції зазвичай мають достатню кількість відповідників в українській мові. Стосовно заперечних конструцій, то різниця в застосуванні таких конструцій спостерігається на граматичному рівні, тому що через різну

граматичну систему української та англійської мов, заперечення звучить по-різному і його кількість в англійському реченні не може бути перевищена. В українській мові можливе два і більше заперечення в реченні, що дозволяє передати запропоновану автором оригіналу емфатичність належним чином.

В досліджуваних реченнях нами було проаналізовано, що в англійськомовному публіцистичному дискурсі емпфаза може виражатися за допомогою лексичних емфатичних конструкцій. До них належать вставні слова та фрази, еквівалентів яких є достатня кількість в українській мові. Лексичні емфатичні конструкції як в англійській мові, так і в українській розглядаються на рівні слова та фрази. Вони є досить продуктивними, можуть займати різне положення в реченні, але найчастіше для вираження емфатичності їх можна побачити на початку речення.

Малопродуктивними виявилися такі емфатичні конструкції, як граматичні. Це зумовлене граматичними розбіжностями у системах англійської та української мов. Через довільний порядок слів в українському реченні, уникнути перестановок майже неможливо, адже потрібно зберегти емфатичність, яка є в оригіналі. Саме ці труднощі зумовлюють менше використання граматичних емфатичних конструкцій в текстах. Натомість їх наявність свідчить про те, що все ж таки є певна кількість еквівалентних варіантів англійських конструкцій в українській мові.

Матеріалом дослідження слугував сучасний англійськомовний публіцистичний дискурс, представлений уривками зі статей та інтернет-видань “British Broadcasting Corporation World News”, “Fast Company Magazine”, “Euronews”, Bloomberg Businessweek Election Issue”, Magazine “Harvard”, Journal “Washington Lawyer”.

Таким чином, в ході проведення аналізу кількісних підрахунків нами було встановлено, що серед найпродуктивніших емфатичних конструкцій в англійськомовному публіцистичному дискурсі є лексико-граматичні емфатичні конструкції — 39%, другими за частотою вживання є лексичні емфатичні

конструкції — 33%, і найменш продуктивними емпатичними конструкціями в межах даного дискурсу є граматичні емпатичні конструкції 28% (див. Табл. 1).

Серед головних завдань нашого дослідження було з'ясування еквівалентні способи відтворення емпатичних конструкцій в англійськомовних публіцистичних текстах засобами української мови зі збереженням прагматично-стильової інтенції досліджуваного дискурсу. Отже, в межах досліджуваного нами дискурсу емпатичні конструкції були відтворенні із залученням таких способів перекладу як лексичні трансформації (словниковий відповідник, конкретизація, смисловий розвиток), антонімічний переклад.

Отже, враховуючи опрацьований нами фактичний матеріал, можна визначити певні закономірності. Найбільш уживаним способом перекладу лексичних емпатичних конструкцій є словниковий відповідник. Метод словникового відповідника передбачає переклад слова чи словосполучення відповідно до поданих варіантів перекладу у словниках. Перевагою такого методу є стислість відтворення словосполучення, а також те, що таким чином значна кількість емпатичних конструкцій з мови оригіналу зберігають своє пряме значення в мові перекладу.

Особливу увагу було приділено перекладу лексико-граматичних емпатичних конструкцій, тому що емпфаза в таких конструкціях виражена не лише на рівні слова, а й на рівні речення. При перекладі на українську мову виникають деякі проблеми для перекладача, адже треба не просто перекласти, а й зберегти зміст речення. Перекладаючи лексико-граматичні емпатичні конструкції нами було помічено, що найчастіше використовуються такі трансформації як: антонімічний переклад та метод смислового розвитку. Стосовно антонімічного перекладу, він дозволяє правильно та не порушуючи правил систем різних мов, передати заперечні конструкції. Метод смислового розвитку зазвичай застосовується, коли у перекладі використовується слово чи фраза, значення якого є логічним розвитком значення слова чи фрази, що перекладається.

Перекладаючи граматичні емпатичні конструкції, варто зазначити, що важливішими є початок і кінець речення, ніж його середина. Існує багато різноманітних типів граматичних емпатичних конструкцій, тому перекладачеві доводиться зробити правильний вибір трансформацій для передачі інформації з англійської мови на українську так, щоб не тільки відтворити зміст речення мовою перекладу, але і зберегти емпатичність речень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Александрова О.В. Проблемы экспрессивного синтаксиса. Москва: Высшая школа. 1981. С. 185
2. Алексеева И. С. Введения в переводоведение. Москва: Academia, 2004. С. 352
3. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка: (Стилистика декодирования): Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. «Иностр. яз.». 3-е изд. Москва: Просвещение, 1990. С. 300
4. Бобровская Г. В. Газетный дискурс в проблемном поле коммуникативно прагматической лингвистики. Волгоград: Грани познания. 2011. С. 456
5. Брандес М. П. Перекладацька стилістика. Москва. 2001. С. 247
6. Васильева Э. П. Роль вводных элементов в создании функционально-стилевых характеристик текста. Москва. 1988. С. 266
7. Ганич Д. І., Олійник І.С. Словник лінгвістичних термінів. Київ. 1985. С. 118
8. Голикова Ж.А. Переклад з англійської на російську Learn to Translate by Translating from Russian into English. Москва: *Нове знання*, 2004. С. 78—83
9. Грушевская Т. М. Политический газетный дискурс сквозь призму языковых средств. Москва. 2011. С. 145—146
10. Гуськова Т. І., Зіборова Г.М. Труднощі перекладу суспільно-політичного тексту з англійської мови на російську. Москва. 2000. С. 103—108
11. Дроботова Л. Л. Синтаксически связанные вопросительные конструкции в роли этикетных формул. 1983. С. 103—108
12. Есперсен О. Философия грамматики. Москва: Издательство иностранной литературы, 1958. С. 103—108
13. Желтухіна М.Р. Функції мас-медіального дискурсу. Жанри і типи тексту в науковому і медійному дискурсі: Міжвузівський збірник наукових робіт. Вип.5. Орел, 2007. С. 191—201

14. Жулавська О. О. Актуалізація концепту тероризм у британському газетному дискурсі : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата філол. наук : спец. 2011. С. 20
15. Жумаева Н. Г., Самадова Ч. Б. Lexico-semantic analysis of publicistic style *Молодой ученый*. 2016. №15. С. 589—590
16. Засєкін С. В. Дискурсивні маркери когерентності англomовного діалогічного тексту: когнітивний та прагматичний аспекти: автореф. дис. канд. філол. наук. Київ. нац. лінгв. ун-т., 2001. С. 386
17. Зражевська Т. А., Бєляєва Л. М., Труднощі перекладу з англ.яз. на рос., 1992
18. Іванова Г. П. Стилистическая интерпретация текста : учеб. пособие. Москва: Наука, 1991. С. 346
19. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова Книга, 2002. С. 564
20. Карасик В. И. Языковой круг: Личность, концепты, дискурс. Волгоград: Перемена, 2002. С. 477
21. Калевич Н. А. Грамматические трудности перевода с английского языка на русский, 2008. С. 204
22. Клушина Н. І. Интенциональные категории публицистического текста. Средства массовой информации в современном мире. Тезисы межвузовской научно-практической конференции, 2008. С. 70—71
23. Кондратюк І. Б. Рівні реалізації емпатично-маркованих одиниць в англійській мові. Житомир: Волинь, 2015. С. 60—63
24. Коньков В. И. Речевая структура газетного текста., 1995. С. 160
25. Котляр Т.Р. Вставочные конструкции в современном английском языке: Автореф. дис. канд. Филол. наук, 1962. С. 27
26. Кузнец М. Д. Стилистика английского языка. Санкт Петербург. 1960. С. 178
27. Левицкая Т.Р., Фитерман А. М. Проблемы перевода. Международные отношения. Москва. 1975. С. 456
28. Левицька Т., Фитерман А., Зошити перекладача, М. Міжнародні відносини

29. Левицкая Т., Фитерман А.М. Проблемы перевода на материале современного английского языка, 1976. С. 56
30. Миньяр-Белоручев Р.К. Теория і методи перекладу. 1996
31. Михельсон Т. М., Успенська Н.В., Практичний курс граматики англійської мови. Москва: Спеціальна література. 1995. С. 255
32. Мороховский А. Н. Стилистика английского языка. 1984. С. 124—126
33. Нелюбін Л. Л. Лингвостилистика современного английского языка. Москва: Наука, 2007. С. 128
34. Онищенко М. С. Инверсия в английском языке: методология и прагматика перевода на русский. *Acta Linguistica*. Vol. 4. № 1, 2010. С. 239
35. Павленко В. В. Лексико-стилістичні особливості матеріалів британських газет. Наукові записки. 2013. №37. С. 235—236
36. Павлушкіна Н. А. Релевантность массовой прессы как основа взаимодействия с аудиторией. СМИ в современном мире: Петербургские чтения: тезисы межвуз. науч. практ. конф, 2010. С. 254—255
37. Панфилов В. З. Взаимоотношение языка и мышления. Наука, 1971. С. 232
38. Панфилов В.З. Категория модальности и ее роль в конструировании структуры предложения и суждения. Москва: Наука, 1977. С. 58
39. Петровський А. В. О некоторых стилистических категориях». «Вопросы языкознания. 1954. С. 174
40. Попович А. Проблемы художественного перевода. Москва: Высш. школа, 1980. С. 199
41. Рецкер Я. І. Теорія перекладу і перекладацька практика. Міжнародні відносини, 1996. С. 216
42. Сербіновска А.М. Обучение переводу с английского языка на русский: эмфатические конструкции. Новочеркасск: Изд-во Южно-Российского политехнического университета, 2006. С. 157
43. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика:напрями та проблеми: Підручник. Полтава: Довкілля, 2008. С. 479—496

44. Скребнев Ю. М. Очерк теории стилистики. Издательство иностранной литературы. Москва. 1975. С. 254
45. Соколова Л. А., Трофімова Е. П., Грамматические трудности перевода с английского языка на русский. 2008. С. 204
46. Телія В. Н. Коннотативный аспект семантики номинативных единиц. Наука, 1986. С. 141
47. Тураева З.Я. Лингвистика текста (Текст: Структура и семантика) Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. № 2103 «Иностр. яз.». Просвещение, 1986. С. 127
48. Шахматов А. А. Синтаксис русского языка. 1941. С. 265
49. Шишкіна И. С. Способы выражения эмфазы в английской научной литературе. Актуальные проблемы лингвистики XXI века. Изд-во ВятГГУ. 2006. С. 383
50. Успенський Б. А. Проблемы универсалий в языкознании. Новое в лингвистике. Вып.5. 1970. С. 10.
51. Akhmanova O. Linguostylistics. Theory and Method. MGU, M., 1972.
52. Biber D., Johansson S., Leech G. Longman Grammar of Spoken and Written English. Harlow, 2007. 1204 p.
53. Bloomfield L. Application and Outlook, L. Bloomfield. Landmarks of American Language and Linguistics. 1993. Vol. 1. 266 p.
54. Burlak T. F. «Stylistics lexical and text levels».
55. Chatman S., Levin S. Essays on the Language of Literature. Harcourt, N.Y. 1962. Halliday M. Explorations of Language, M. Halliday. London Press, 1974.
56. Chaucer G. Canterbury Tales. Prologue, G. Chaucer
57. Collins P. Cleft and pseudo-cleft constructions in English. London: Routledge, 1991. 246 p.
58. Crystal D. and Davy D. Investigating English Style. Longmans, Ldn, 1969.
59. Fowler R. Galperin I. R. Essays on Style and Language, 1967.
60. Fraser B. What are discourse markers? B. Fraser, Journal of Pragmatics, 31. 1999.

61. Galperin I. R. «О понятиях «стиль» и «стилистика». «Вопросы языкознания», 1973. № 3.
62. Goumovskaya G. «Publicisticstyle». Murry J. Middleton. The Problem of Style. Ldn, 1961.
63. Green G. How to get people to do things with words. Washington, 1973.
64. Hedberg N. The Referential Status of Clefts. Language, University of Minnesota, 2000.
65. Kochevaya IG The Theory of English Grammar. M.: 1982.
66. Leech G., Svartvik J. A Communicative Grammar of English, 3-rd ed. Pearson Education Ltd., 2002. 440 p.
67. M. Parrot. Grammar for English Language Teachers / CUP, 2002.
68. Maschler Y, Schiffrin D. Discourse Markers: Language, Meaning, and Context. The Handbook of Discourse Analysis, second edition. USA, 2015.
69. Maugham W. S. The Painted Veil: The Book for Reading in English. W. S. Maugham. SPb.: Anthology, CARO, 2008. 256 p.
70. Morokhovskaya EI Fundamentals of Theoretical English Grammar.
71. Nida E. Theories of Translation, Vol.4, No.1, 1st Semester, 1991. 19—32 p.
72. Quirk R., Greenbaum S., Leech G., Svartvik J. A Grammar of Contemporary English, 20th impression, Longman Group Ltd., 1992. 922 p.
73. Swan M. Practical English Usage, 3rd edition. Oxford, 2005. 690 p.
74. Torben Vestergaard, Kim Schroder. The Language of Advertising. Oxford UK and Cambridge USA: Blackwell, 1993.

СПИСОК ДОВІДКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- (СУМ) Білодід І. К. Словник української мови. Київ: Наукова думка, 1970. С. 284
- (ЛЕС) Лингвистический энциклопедический словарь В. Н. Ярцева. Москва: Сов. энциклопедия, 1990. С. 687
- (MEDAL) Macmillan English dictionary for advanced learners. Macmillan Publishers Limited, 2007. 1748 p.

(OALD) Oxford Advanced Learner's Dictionary. OUP, 2010. 1796 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

“Bloomberg Businessweek Election Issue”. October 15 – October 21, 2012

Magazine “Harvard”. January-February 2015. Volume 117, number 3

Magazine “Harvard”. March-April 2015. Volume 117, number 4

Magazine “Harvard”. May-June 2015. Volume 117, number 5

“Washington Lawyer”. The official journal of the district of Columbia Judicial and Bar Conference. February 2015

(BBC) – Man Utd: Decision to be made after West Ham defeat - Rio Ferdinand
<https://www.bbc.com/sport/football/45693515>

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News
<https://www.bbc.co.uk/programmes/b0074sh2>

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News
<https://www.bbc.com/news/av/uk-politics-45890436/pmqs-lewis-and-may-on-building-of-a-uk-ireland-wall>

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News
<https://www.bbc.co.uk/programmes/b03xhl2>

(FS) – Fast Company Magazine <https://www.fastcompany.com/90227541/apple-takes-an-eraser-to-its-pencil>

(FS) – Fast Company Magazine <https://www.fastcompany.com/90203671/forget-retirement-most-older-workers-are-looking-for-these-jobs>

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News
<https://www.bbc.com/sport/rugby-union/45929887>

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News

<https://www.bbc.co.uk/programmes/w3cswjl4>

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News

<https://www.bbc.com/news/uk-england-hampshire-45651943>

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News

<https://www.bbc.com/news/uk-wales-45489464>

(EN) – Euronews <https://www.euronews.com/2018/11/03/canada-s-resettlement-of-refugees-potential-lessons-for-europe>

(EN) – Euronews <https://www.euronews.com/2018/07/20/the-era-of-trump-means-it-is-time-for-small-states-to-start-thinking-big-view>

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News

<https://www.bbc.com/sport/football/46158474>

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News

<https://www.bbc.com/news/uk-46891257>

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News

<https://www.bbc.com/sport/football/43973830>

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News

<https://www.bbc.com/sport/football/46961712>

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News

<https://www.bbc.com/news/av/world-us-canada-46842671/how-a-sculptor-s-artwork-slowly-poisoned-her>

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News

<https://www.bbc.co.uk/programmes/m0001rbq>

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News

<https://www.bbc.co.uk/programmes/p00d1xh2>

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News

<https://www.bbc.com/news/uk-47105986>

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News

<https://www.bbc.co.uk/programmes/b00nrtr8>

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News [https://documents-dds-](https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/LTD/G10/615/44/PDF/G1061544.pdf?OpenElement)

[ny.un.org/doc/UNDOC/LTD/G10/615/44/PDF/G1061544.pdf?OpenElement](https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/LTD/G10/615/44/PDF/G1061544.pdf?OpenElement)

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News [https://documents-dds-](https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/LTD/N10/314/34/PDF/N1031434.pdf?OpenElement)

[ny.un.org/doc/UNDOC/LTD/N10/314/34/PDF/N1031434.pdf?OpenElement](https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/LTD/N10/314/34/PDF/N1031434.pdf?OpenElement)

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News [https://documents-dds-](https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/PRO/N12/235/93/PDF/N1223593.pdf?OpenElement)

[ny.un.org/doc/UNDOC/PRO/N12/235/93/PDF/N1223593.pdf?OpenElement](https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/PRO/N12/235/93/PDF/N1223593.pdf?OpenElement)

(EN) – Euronews [https://www.euronews.com/2019/02/16/synonyme-wins-golden-](https://www.euronews.com/2019/02/16/synonyme-wins-golden-bear-for-best-film-at-berlinale-awards)

[bear-for-best-film-at-berlinale-awards](https://www.euronews.com/2019/02/16/synonyme-wins-golden-bear-for-best-film-at-berlinale-awards)

(FB) – Fast Company

Magazine [https://www.forbes.com/sites/jimclash/2019/02/16/who-was-runaround-](https://www.forbes.com/sites/jimclash/2019/02/16/who-was-runaround-sue-dion-in-his-own-words/#5e9c6399b5b0)

[sue-dion-in-his-own-words/#5e9c6399b5b0](https://www.forbes.com/sites/jimclash/2019/02/16/who-was-runaround-sue-dion-in-his-own-words/#5e9c6399b5b0)

(FB) – Fast Company Magazine

[https://www.forbes.com/sites/andy chatterley/2019/02/15/loving-the-enemy-it-is-](https://www.forbes.com/sites/andy chatterley/2019/02/15/loving-the-enemy-it-is-time-to-embrace-digital-piracy-audiences/#6c02c1c94934)

[time-to-embrace-digital-piracy-audiences/#6c02c1c94934](https://www.forbes.com/sites/andy chatterley/2019/02/15/loving-the-enemy-it-is-time-to-embrace-digital-piracy-audiences/#6c02c1c94934)

(FB) – Fast Company

Magazine [https://www.forbes.com/sites/forbestravelguide/2019/02/11/why-its-time-](https://www.forbes.com/sites/forbestravelguide/2019/02/11/why-its-time-to-rediscover-puerto-rico/#7b6784fd332d)

[to-rediscover-puerto-rico/#7b6784fd332d](https://www.forbes.com/sites/forbestravelguide/2019/02/11/why-its-time-to-rediscover-puerto-rico/#7b6784fd332d)

(FB) – Fast Company

Magazine [https://www.forbes.com/sites/theyec/2019/02/21/what-to-know-about-](https://www.forbes.com/sites/theyec/2019/02/21/what-to-know-about-starting-a-business-without-funding/#4623e3ac3d0d)

[starting-a-business-without-funding/#4623e3ac3d0d](https://www.forbes.com/sites/theyec/2019/02/21/what-to-know-about-starting-a-business-without-funding/#4623e3ac3d0d)

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News

<https://www.bbc.com/sport/boxing/47316563>

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News

<https://www.bbc.com/news/newsbeat-47304575>

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News

<https://www.bbc.com/news/science-environment-47319874>

(BBC) – British Broadcasting Corporation World News

<https://www.bbc.com/sport/football/47255097>

ДОДАТОК

Емфатичні конструкції в англійськомовній публіцистиці та їх переклад українською мовою

	Текст оригіналу	Текст перекладу
1.	<i>It was <u>only</u> at the end of the season when, once again, United had not finished in the top four, <u>that</u> he was removed (BBC: URL).</i>	Лише наприкінці сезону, коли, знову ж таки, "Юнайтед" не закінчила в першій чвертій, її було виключено (переклад наш – М.І.).
2.	<i>However, <u>no sooner had</u> the president arrived at his hotel and resort in Ayrshire on Friday, <u>than</u> a message arrived from the skies above (BBC: URL).</i>	Однак, <u>не встиг</u> президент прибути в свій готель і на курорт в Ейрширі в п'ятницю, як повідомлення з'явилося в мережі.
3.	<i>Many established telemedicine companies, <u>however</u>, have focused on serving health plans and employers, rather than consumers directly (BBC: URL)</i>	<u>Тим не менше</u> , багато компаній, які займаються телемедициною, зосереджені на обслуговуванні планів здоров'я та роботодавців, а не безпосередньо на споживачів.
4.	<i><u>No sooner had</u> the final whistle gone at London Stadium <u>than</u> the bookmakers were sending round the inevitable press releases stating Mourinho was the favourite to be the next manager to leave his job (BBC: URL)</i>	<u>Як тільки</u> на Лондонському стадіоні пролунав фінальний свисток, букмекери почали розсилати неминучі прес-релізи про те, що Моуріньо був улюбленим, щоб стати наступним наставником, який залишить свою роботу.
5.	<i>She wrote that <u>no sooner had</u> she arrived in Traiskirchen with some friends <u>than</u> a group of boys aged 16-17 insulted her, using the N-</i>	Вона написала, що <u>як тільки</u> вона прибула в Трайскірхен з деякими друзями, група хлопчиків віком 16-17 років образила її, використовуючи

	<i>word (BBC: URL).</i>	слово.
6.	<i>While <u>the reclusive American family, who never talk to the media about United, can be accused of many things, being knee-jerk is not one of them</u> (BBC: URL).</i>	В той час, як <u>американська сім'я, яка ніколи в засобах масової інформації не говорить про «Юнайтед», може бути звинувачена в багатьох речах, до яких немає відношення.</u>
7.	<i>No sooner had the Treasury <u>finished one, it had to start preparing for the other</u> (BBC: URL).</i>	<u>Не встигло казначейство закінчити одну справу, як уже повинно було почати готуватися до іншої.</u>
8.	<i>It <u>hardly had the look of a classic before kick-off given that no team had scored fewer goals at home in the Premiership than St Johnstone when no side had hit fewer away goals than Partick Thistle</u> (BBC: URL).</i>	<u>Навряд чи це виглядало типово перед початком матчу, оскільки жодна команда не забила менше голів у домашніх умовах у Прем'єр-лізі, ніж у Сент-Джонстон, тоді як жодна зі сторін не забила менше, ніж Партік Тисл.</u>
9.	<i>The latter <u>hardly had been on the pitch when County's corner was not cleared and Curran dispatched his seventh goal of the season in at the near post from eight yards</u> (BBC: URL).</i>	Останній <u>навряд чи був на полі, коли</u> кут Каунті не був очищений, і Карран забив сьомий гол сезону на відстані восьми ярдів у найближчу штангу.
10.	<i>There's <u>neither blood nor tanks on the streets of Riyadh, but what has happened in Saudi Arabia in recent days represents a revolution of sorts</u> (BBC: URL).</i>	На вулиці Ер-Рія <u>немає ні крові, ні танків</u> , але те, що сталося в Саудівській Аравії останнім часом, є революцією класів.

11.	<i>Julian Lewis told Theresa May that <u>neither</u> the Irish <u>nor</u> British would build a wall, and she said there was a "clear commitment" to no hard UK-Ireland border (BBC: URL).</i>	Джуліан Льюїс сказав Терезі Мей, що <u>ні ірландці, ні британці</u> не зможуть створити стіну, і вона сказала, що "чітке зобов'язання" не має жорсткого кордону між Великою Британією та Ірландією.
12.	<i>It would be very bad luck <u>indeed</u> if he was suddenly indisposed in some way (FC: URL).</i>	<u>Насправді</u> було б дуже неабияк, якби він несподівано знепритомнів.
13.	<i>Not only <u>are older workers not retiring</u> they are actively looking for specific types of work in the second act of their careers (FC: URL).</i>	Мало того, що <u>люди похилого працівники не виходять на пенсію</u> , вони активно шукають конкретні види робіт на другому етапі своєї кар'єри.
14.	<i>The game of the day was <u>undoubtedly</u> the London derby between defending champions Saracens and Harlequins, who they beat in last season's final (BBC: URL).</i>	Грою цього дня, <u>безумовно</u> , було лондонське дербі між чемпіонами захисниками Сарацинами та Арлекінами, яких вони перемогли у фіналі минулого сезону.
15.	<i>In 2014, she was not allowed to live here, she was deemed <u>too dangerous</u> (BBC: URL).</i>	У 2014 році їй не дозволяли тут жити, її вважали <u>надто</u> небезпечною.
16.	<i>She sometimes gets upset and says the goal is to have her in good supported accommodation and happy and safe before we are <u>too old</u> to fight for her (BBC: URL).</i>	Іноді вона засмучується і каже, що мета полягає в тому, щоб перебувати в хорошому підтримуваному житлі і бути щасливим і у безпеці, перш ніж ми станемо <u>занадто</u> старими, щоб боротися за неї.
17.	<i><u>Whenever</u> I travel and get asked</i>	<u>Кожного разу</u> , коли я подорожую і

	<i>where I am from; without even thinking my answer is Canada (EN: URL).</i>	мене запитують, звідки я; навіть не думаючи відповідаю – з Канади.
18.	<i>"This is <u>without doubt</u> the most significant refurbishment project that the theatre has seen in the last three decades," he said (BBC: URL).</i>	"Це, <u>без сумніву</u> , найважливіший проект реконструкції, який театр бачив протягом останніх трьох десятиліть", – сказав він.
19.	<i>Apple is <u>indeed</u> working on a new Pencil, but it may remain an accessory for the iPad only (BBC: URL).</i>	Apple <u>дійсно</u> працює над новим Pencil, але це може залишитися лише аксесуаром для iPad.
20.	<i>Troglodytes like the Texas cave salamander and Thailand's cave angel have <u>neither eyes nor pigment</u>, and the entire populations of both are found in just a couple of caves (BBC: URL).</i>	Троглодити, подібні до печерного саламандра Техасу та печери-ангела Таїланду, не мають <u>ні очей, ні пігменту</u> , а цілі популяції обох знаходяться лише в декількох печерах.
21.	<i>This crisis in the national screening programme has delayed treatment for at least 221 patients with cervical cancer and the number of women implicated will <u>undoubtedly</u> increase (BBC: URL).</i>	Ця криза в рамках національної програми відстеження призупинила лікування щонайменше 221 пацієнток з раком шийки матки, і кількість жінок які причетні до цього, <u>безсумнівно</u> , буде зростати.
22.	<i><u>However</u>, those wanting to resettle in Canada, are screened abroad and have to undergo security and medical checks prior to being</i>	<u>Однак</u> , ті, хто хоче переїхати в Канаду, перевіряються за кордоном і повинні проходити медичне обстеження та перевірку органами

	<i>granted a visa to enter Canada</i> (EN: URL).	безпеки, перш ніж отримати візу для в'їзду до Канади.
23.	<i>Though, many of Trump's policies seem to be aimed at large states, <u>it is small states that perhaps have the most to lose from Trump's policies</u></i> (EN: URL).	Навіть якщо політика Трампа, схоже, спрямована на великі держави, <u>це малі держави, які, мабуть, найбільше втрачають від політики Трампа.</u>
24.	<i><u>It is this type of comment that gives small states concern when making tough foreign policy choices</u></i> (EN: URL).	<u>Саме такий</u> тип коментарів, <u>виявляє занепокоєння</u> невеликих держав при виборі жорстких зовнішньополітичних рішень.
25.	<i><u>Little we know about these</u></i> (EN: URL).	<u>Ми знаємо про це зовсім мало.</u>
26.	<i><u>Never cry or lose your cool, no matter what happens</u></i> (EN: URL)!	<u>Ніколи</u> не плач та не засмучуйся, <u>незалежно від</u> того, щоб не сталося!
27.	<i><u>Hardly could terrorists do a more effective job</u></i> (WL: 37).	Навіть терористи <u>навіть чи змогли б</u> досягти такого ефективного результату в своїх діях.
28.	<i>The report of bank on a monetary policy which is planned for today, <u>hardly will essentially differ the spirit</u></i> (HRD: 43).	Звіт банку про монетарну політику, який планується на сьогоднішній день, <u>навіть чи</u> суттєво відрізнятиметься своїм змістом.
29.	<i><u>It is the President who decides whether to accept an application for citizenship</u></i> (WL: 37).	<u>Саме Президент</u> вирішує, чи приймати заявку на отримання громадянства.
30.	<i><u>Hardly could we gain our success without the media coverage</u></i> (HRD: 42).	<u>Навіть чи</u> ми зможемо досягти успіху без висвітлення ЗМІ.
31.	<i>They know for sure <u>it was I who</u></i>	Вони точно знають, що <u>саме я</u>

	<i>established the company</i> (WL: 38).	створив компанію.
32.	<i>To them he had just arrived in Australia</i> (WL: 31).	Для них він щойно прибув до Австралії.
33.	<i>For me, when he reaches his levels, he's as good any wide player as we've got in the league</i> (HRD: 14).	Я вважаю, коли він досягає свого рівня, <u>то він нічим не відрізняється від будь-якого іншого гравця в нашій лізі.</u>
34.	<i>Never have we heard a weaker excuse</i> (WL: 49)!	<u>Ми ніколи не чули слабшого виправдання!</u>
35.	<i>Only Dan realized that the car was not locked</i> (WL: 17).	<u>Ось тільки Ден зрозумів, що автомобіль не зачинений.</u>
36.	<i>Such was the force of the wind that houses were destroyed</i> (HRD: 35).	<u>Такою була сила вітру, що будинки були зруйновані.</u>
37.	<i>Never have they had such a great approval before</i> (WL: 46).	<u>Ніколи раніше вони не мали такого великого схвалення.</u>
38.	<i>Rarely do you meet a boy of such integrity</i> (WL: 37).	Такий чесний хлопець <u>вам зустрічається дуже рідко.</u>
39.	<i>Little did they understand what a great opportunity they had lost</i> (HRD: 11).	<u>Вони взагалі не зрозуміли яку прекрасну можливість втратили.</u>
40.	<i>Such a beautiful day was it that he decided to write that letter</i> (HRD: 26).	То був <u>такий</u> прекрасний день, що він вирішив написати цей лист.
41.	<i>Only once you have read that article will you see what I am talking about</i> (HRD: 4).	<u>Тільки коли ви прочитаєте цю статтю, ви зрозумієте про що я говорю.</u>
42.	<i>Under no circumstances may an employee accept a bribe</i> (BBC:	<u>Ні за яких обставин співробітник не може прийняти хабар.</u>

	URL).	
43.	<i>However, Turkey is also obliged to apply common external tariffs on industrial products arriving from outside the EU customs union (BBC: URL).</i>	<u>Проте</u> , Туреччина також зобов'язана застосовувати спільні зовнішні тарифи на промислові товари, що надходять з митного союзу ЄС.
44.	<i>Under no circumstances should supporters attempt to walk to the Stadio Olimpico (BBC: URL).</i>	<u>За жодних обставин</u> прихильники не повинні намагатися йти до Стадіону Олімпіко.
45.	<i>On no account should that be interpreted as meaning that the Sri Lankan authorities deliberately discouraged the employment of women abroad (WL: 23).</i>	<u>Ні в якому разі</u> не слід це тлумачити як те, що органи влади Шрі-Ланки свідомо відмовлялися від працевлаштування жінок за кордоном.
46.	<i>Only if they witness greater accountability, efficiency and transparency will the Iraqi people feel that their votes made a difference (HRD: 25).</i>	<u>Тільки якщо вони стануть свідками</u> більшої підзвітності, ефективності та прозорості, іракський народ відчує, що їхні голоси мають значення.
47.	<i>Under no circumstances may Turkey be authorised to apply a customs tariff which is lower than the common external tariff for any product (BBC: URL).</i>	<u>За жодних обставин</u> Туреччина не може бути уповноважена застосовувати митний тариф, який є нижчим за загальний зовнішній тариф для будь-якого продукту.
48.	<i>At no time did the Monitoring Group offer payment or other inducements in exchange for testimony or evidence (HRD: 22).</i>	Моніторингова група <u>жодного разу</u> не пропонувала платежів або інших стимулів в обмін на свідчення або докази.

49.	<i>At no time will Protected Information be issued to any partners for their own use (BBC: URL).</i>	Інформація, що охороняється, <u>ні в якому разі</u> не буде надаватися будь-яким партнерам для їх власного користування.
50.	<i>Not for nothing did the Guardian newspaper in the UK refer to him as 'the godfather of social networking' (WL: 55).</i>	<u>Недарма</u> газета Guardian у Великобританії називала його "хрещеним батьком соціальних мереж".
51.	<i>Only if the weather forecast is good will we go to the mountains next weekend (HRD: URL).</i>	<u>Тільки якщо</u> погодні умови <u>дозволять</u> , ми підемо в гори в наступні вихідні.
52.	<i>Neither did they provide any documentary evidence of threats to the life and health of individuals, to their morals or breaches of their rights and freedoms (WL: 15).</i>	Вони також не надавали <u>жодних</u> документальних доказів загроз життю та здоров'ю людей, їх моральності чи порушенням їхніх прав і свобод.
53.	<i>Little did they suspect that they were cheated (WL: 55).</i>	Та вони і не здогадуються, що їх <u>обдурили</u> .
54.	<i>The large concentration not only of financial, but also of intellectual resources in the same research center creates an environment that <u>hardly can be achieved</u> in academic institutions (HRD: 10).</i>	Велика концентрація не тільки фінансових, але й інтелектуальних ресурсів в одному науковому центрі створює середовище, яке <u>навряд чи можна досягти</u> в академічних установах.
55.	<i><u>On no account</u> will we pass on your personal data to third parties without your express consent (WL: 46).</i>	Без отримання чітко вираженої згоди Ваші персональні дані <u>ні в якому разі</u> не передаються третім особам.

56.	<i>Not until last week <u>did</u> she return to her native town (WL: 43).</i>	<u>Ще минулого тижня</u> вона повернулася до рідного міста.
57.	<i>Often have we succeeded in retrieving those who were kidnapped (HRD: 18).</i>	<u>Ми часто досягає успіху</u> в поверненні викрадених дітей.
58.	<i>Only after a hot negotiations <u>did</u> they agree to compromise (WL: 38).</i>	<u>Тільки після гарячих переговорів вони погодилися</u> на компроміс.
59.	<i>At no time in the past 20 years has it been possible in any of the three countries to organize a change in the head of state by means of free and fair elections (WL: 11).</i>	<u>Жодного разу за останні 20 років</u> не було можливості в будь-якій з цих трьох країн організувати зміну президента шляхом вільних і справедливих виборів.
60.	<i>No <u>only</u> does she study, but she also works hard at the hospital (HRD: 34).</i>	Вона <u>не тільки</u> навчається, але й тяжко працює в лікарні.
61.	<i>No sooner had doctors developed relatively safe methods of conducting abortions, <u>than</u> there arose a whole new range of possibilities and motivations for their utilization (BBC: URL).</i>	<u>Як тільки лікарі розробили</u> відносно безпечні методи проведення абортів, <u>виникла</u> ціла низка нових можливостей і мотивації для їх використання.
62.	<i>What is more, it is impossible to separate women's economic activities from their household and community roles and responsibilities (HRD: 36).</i>	<u>Більше того</u> , неможливо відокремити економічну діяльність жінок від громадянської ролі та їхніх обов'язків по дому.
63.	<i>Through the lens of social media, we know what a star player has</i>	За допомогою соціальних мереж, ми знаємо, що зіркавий гравець мав на

	<i>had for lunch or how their new dog is progressing, but <u>rarely has the preparatory dedication at the heart of modern football been seen so clearly</u> (BBC: URL).</i>	обід чи те, як розвивається його нова собака, <u>але рідко коли виразна відданість</u> справі, що лежить в основі сучасного футболу, <u>була помічена так виразно</u> .
64.	<i><u>Little did she know, she was being poisoned by it</u> (BBC: URL).</i>	<u>Вона не знала, що її отруювали.</u>
65.	<i><u>Ours is a comprehensive approach, in partnership with the region, covering all the main challenges related to organized crime</u> (HRD: 13).</i>	<u>Наш підхід до них в партнерстві з регіоном є всеосяжним, що охоплює всі основні пов'язані з організованою злочинністю проблеми.</u>
66.	<i><u>It was he who contributed the additional idea about artificial intelligence, which we have been able to implement in practice, more or less</u> (WL: 43).</i>	<u>Він якраз і запропонував додаткову ідею про штучний інтелект, і ми змогли її більш-менш реалізувати на практиці.</u>
67.	<i><u>Such was the case of Honduras, whose participation in OAS was suspended after the coup d'état in 2009 and reinstated only in 2011</u> (HRD: 12).</i>	<u>Так було у випадку з Гондурасом, чия участь в ОАГ була припинена після перевороту в 2009 році і відновлена лише у 2011 році.</u>
68.	<i><u>What is more, veto power runs counter to democratic decision-making within any multilateral forum</u> (WL: 47).</i>	<u>Більше того, право вето суперечить демократичному прийняттю рішень в рамках будь-якого багатостороннього форуму.</u>
69.	<i><u>When the BBC's War correspondent Jonathan Charles made an appeal for Afghan civilians to send in their war</u></i>	Коли військовий кореспондент Бі-Бі-Сі Джонатан Чарльз звернувся до громадян Афганістану з проханням надіслати свою поезію на військову

	<i>poetry, <u>little did he anticipate the flood of writing it would inspire</u> (BBC: URL).</i>	тематику, <u>він навіть не здогадувався</u> , що потік листів їх надихне.
70.	<i><u>Such was the case, in their view, with the right to legal aid, which might create financial difficulties for certain States</u> (HRD: 12).</i>	В даному випадку, на їхню думку, <u>йдеться про</u> право на правову допомогу, яка до того ж може створити фінансові труднощі для деяких держав.
71.	<i><u>It is me who lives in harmony with the past but from time to time I devote my present harmony with already mature placidity to my beloved as late consolation</u> (WL: 12).</i>	<u>Це я, хто живе в гармонії з минулим</u> , але час від часу я присвячую свою справжню гармонію уже стійкій безтурботності до свого коханого, як пізній втіхі.
72.	<i><u>There were certain areas where the position was clear: such was the case where, under military law, jurisdiction follows the soldier, practically the case in all States</u> (HRD: 34).</i>	Були певні сфери, де позиція була чіткою: <u>так було у випадку, коли</u> , згідно з військовим законом, юрисдикція слідує за солдатом, практично у всіх державах.
73.	<i><u>Ours is also a world of extreme inequality, marginalization and exclusion</u> (WL: 8).</i>	Також <u>ми живемо в світі</u> крайньої нерівності, ізоляції та відчуження.
74.	<i><u>In addition, he wished to know whether Committee members were willing to carry out country visits, and what could they do to assist States to raise awareness of indigenous peoples' rights and address violations of those rights</u></i>	Крім того, він цікавиться тим, чи готові члени Комітету здійснювати поїздки в країни і <u>чим би вони могли допомогти</u> державам по частині підвищення інформованості про права корінних народів і протидії порушенню цих прав.

	(HRD: 34).	
75.	<i>When May Donoghue, a shop assistant from the Barras, took a trip to the Wellmeadow Cafe in Paisley during the Glasgow Fair of 1928, <u>little did she know she was on her way to making legal history</u> (BBC: URL).</i>	Коли Мей Донохью, продавець з Барраса, вирушила в кафе Wellmeadow в Пейслі під час ярмарку в Глазго в 1928 році, <u>вона навіть не здогадувалася</u> , що вона збирається зайнятися юридичною історією.
76.	<i><u>It seems reasonable that the emergence of these digital providers with low cost and high volumes of content allowing consumers to legitimately gorge themselves like kids in the proverbial candy store, would signal the end of piracy</u> (FS: URL).</i>	<u>Здається розумним, що</u> поява цих цифрових провайдерів з низькою вартістю і високими обсягами контенту, що дозволяють споживачам на законних підставах виглядати як діти в кондитерських, сигналізує про припинення піратства.
77.	<i><u>It is all such a mesmerizing story, and something that you should see with your own eyes</u> (FS: URL).</i>	Це така чудова історія, яку ви повинні побачити на власні очі.
78.	<i><u>I do think we have seen the best of DeGale but I think if we see a good version of him he wins the fight</u> (BBC: URL).</i>	<u>Я все-таки гадаю</u> , що ми бачили найкраще у DeGale, але я думаю, що якщо ми побачимо хорошу версію його, він виграє бій.
79.	<i><u>What is clear, however, is that money mattered far less than clients in the early days</u> (FS: URL).</i>	<u>Однак зрозуміло, що</u> в перші дні гроші мали набагато менше значення, ніж клієнти.
80.	<i><u>Little did he know the team bus was driving into an ambush by</u></i>	<u>Мало хто знав</u> , що автобус команди їхав у засідку сепаратистськими

	<i>separatist guerillas from the province of Cabinda (HRD: 7).</i>	партизанами з провінції Кабінда.
81.	<i><u>Such was the case with treaties that had not been in force for the predecessor State on the date of succession but to which the predecessor State had been a contracting State (HRD: 8).</u></i>	<u>Так було у випадку з договорами</u> , що на дату правонаступництва держав не діяли в ставленні держави-попередника, яка виступала для них щонайменше як договірна держава.
82.	<i><u>It really is about a girl who was kind of loose in the neighborhood (FS: URL).</u></i>	Це насправді про <u>дівчину</u> , яка була свого роду ексцентричною.
83.	<i><u>Girls and young women are the hidden potential of a nation's economy and it is time that society and Governments recognize, engage and nurture this potential (HRD: 3).</u></i>	Дівчата та молоді жінки є прихованим потенціалом економіки країни, <u>і настав час, щоб</u> суспільство та уряди визнавали, залучили та розвивали цей потенціал.
84.	<i><u>Little did they know the cheap Tesco bubbly was laced with date-rape drug Temazepam, or over-the-counter sleeping medication, from the "tool-kit" he kept in the passenger footwell (BBC: URL).</u></i>	<u>Вони не знали</u> , що дешева баночка Теско була наповнена наркотичними засобами у вигляді темазепану чи снодійного, що продаються без рецепту, яку вони тримали під ногами у спеціальній ніші для пасажирів.
85.	<i><u>I do think the amount of expertise that goes into making a game is not something a film director can take on (BBC: URL).</u></i>	<u>Я дійсно вважаю</u> , що кількість знань, які необхідні для створення гри – це не те, що режисер може взяти на себе.
86.	<i><u>The two play a couple who live through changing times in China</u></i>	<u>Вони грають пару</u> , яка переживає <u>зміни</u> в Китаї, коли вона виходить з

	<i>as it emerges from the chaos of the Cultural Revolution and rises to become an economic superpower (HRD: 54).</i>	хаосу Культурної революції, і стає економічною супердержавою.
87.	<i>"<u>I do think it is a really good option to be buy less, but buy better,</u>" she adds (BBC: URL).</i>	« <u>Я думаю, що це дійсно хороший варіант</u> - купувати менше, але купувати ліпше», - додає вона.
88.	<i><u>The author argues that not only is technology corrupting our young,</u> but also that its effects are now irreversible (HRD: 15).</i>	<u>Автор стверджує, що не тільки технологія розбещує нашу молодь,</u> але і наслідки її тепер незворотні.
89.	<i><u>But what he said about the distinction was something that might offer fruitful grounds for work in the future</u> (WL: 8).</i>	<u>Але те, що він сказав про цю відмінність,</u> могло б дати плідну основу для роботи в майбутньому.
90.	<i><u>She said that what she really wanted to know was whether in practice charges had been brought in Azerbaijan for acts of torture perpetrated outside the country</u> (WL: 10).</i>	Вона сказала, що <u>вона дійсно хотіла б знати,</u> чи на практиці було пред'явлено звинувачення в Азербайджані за тортури, здійснені за межами країни.
91.	<i><u>What the writer of the text fails to consider is the fact that a large number of people depend on science to save lives</u> (HRD: 15).</i>	<u>Автор тексту не враховує той факт,</u> що велика кількість людей, залежить від науки, задля порятунку життів.
92.	<i>When addressing preventive diplomacy, we cannot but refer to <u>the man who authored and developed this vision</u> (WL: 10).</i>	Звертаючись до превентивної дипломатії, ми не можемо не згадати про <u>людину, яка створила та розвинула це бачення.</u>

93.	<i><u>Little did they know that they had created a monster, with the history of the Christian Church becoming his life's work</u> (HRD: 27).</i>	<u>Хіба вони знали</u> , що створили чудовисько, а історія християнської церкви стала справою його життя.
94.	<i><u>"We do get a lot of that low-quality, High Street clothing in, and there's just nothing we can really do with it," explains Oxfam's Holly Bentley</u> (BBC: URL).</i>	« <u>У нас дійсно багато неякісного одягу High Street</u> , і ми нічого не можемо з цим вдіяти», - пояснює Холлі Бентлі з Oxfam.
95.	<i><u>Rarely this provision was applied</u> (HRD: 4).</i>	<u>Досить рідко</u> це положення застосовувалося.
96.	<i><u>It requires only that the exporting country send to the authorities of the importing country a notification of the export within 90 days of the dispatch of the export</u> (WL: 19).</i>	Вона вимагає лише, щоб країна-експортер надсилала органам влади країни-імпортера повідомлення про експорт протягом 90 днів після відправлення експорту.
97.	<i><u>I do think it has helped in the long run</u> (BBC: URL).</i>	<u>Я все-таки думаю</u> , що це допомогло в тривалій перспективі.
98.	<i><u>The author stresses that such a petition does not conflict with the Committee's decision</u> (HRD: 34).</i>	Автор підкреслює, що <u>таке клопотання</u> не суперечить рішенням Комітету.
99.	<i><u>It was he , who initiated a series of negotiations both in the Ministry of Economic Development of the RF, and in the Agency on Special Economic Zones</u> (WL: 28).</i>	<u>Саме він</u> ініціював низку переговорів як в Міністерстві економічного розвитку РФ, так і в Агенції з управління особливими економічними зонами.

100.	<i>The author had applied contravenes the development plan and that <u>such</u> a measure cannot be considered a minor departure from the plan (HRD: 35).</i>	Цей автор застосував порушення плану розвитку і що <u>такий</u> захід не можна вважати незначним відхиленням від плану.
------	---	---